

SOSIALIDEMOKRAATTISESTA POIKKEAMASTA PUOLUEESSAMME

*Alustus NKP(b):n XV Yleisliittolaisessa konferenssissa 79
marraskuun 1 pnä 1926*

I

OPPOSITIOBLOKIN KEHITYSVAIHEET

Toverit! Ensimmäinen kysymys, jota alustuksessa on kosketeltava, on kysymys oppositioblokin muodostumisesta, sen kehitysvaiheista ja vihdoin sen jo alkaneesta hajoamisesta. Tämä teema on mielestäni välttämätön johdannoksi kysymykseen oppositioblokkia koskevien teesien sisällöstä.

Jo puolueen XIV edustajakokouksessa Zinovjev antoi signaalin kaikkien oppositiovirtausten vetämiseksi lähemmäksi toisiaan ja niiden yhdistämiseksi yhdeksi voimaksi. Konferenssissa edustajina olevat toverit muistanevat kai tuon Zinovjevin puheen. Ei voi olla epäilystäkään siitä, etteikö sellainen kehoitus olisi saanut vastakaikua trotskilaisten riveissä, jotka olivat alusta pitäen sitä mieltä, että ryhmittymien täytyy olla enemmän tai vähemmän vapaita ja niiden pitää enemmän tai vähemmän yhdistyä voidakseen käydä taistelua sitä puolueen peruslinjaa

vastaan, joka ei enää pitkään aikaan ole tyydyttänyt Trotskia.

Se oli, niin sanoakseni, valmistelutyötä blokin muodostamiseksi.

1. ENSIMMÄINEN VAIHE

Ensimmäisen vakavan askeleen blokin muodostamiseksi oppositio otti Keskuskomitean huhtikuun täysistunnon⁸⁰ aikana, Rykovin teesien yhteydessä taloudellisesta tilanteesta. Silloin ei vielä ollut täydellistä sopimusta „uuden opposition“ ja trotskilaisten välillä, mutta että blokki oli jo pääpiirteissään valmis, siitä ei enää voinut olla epäilystä. Toverit, jotka ovat lukeneet huhtikuun täysistunnon pikakirjoituspöytäkirjan, ymmärtävät, että asia oli juuri niin. Kumpikin ryhmä oli jo ehtinyt pääpiirteissään sopia keskenään, mutta oli olemassa varauksia, joiden takia ne joutuivat esittämään Rykovin teeseihin kahdet rinnakkaiset korjausehdotukset eikä koko opposition yhteisiä korjauksia. Toiset korjaukset olivat lähtöisin Kamenevin johtamalta „uudelta oppositiolta“ ja toiset korjaukset olivat lähtöisin trotskilaisten ryhmältä. Mutta se, että ne iskivät pääasiassa samaan maaliin ja että täysistunto jo silloin sanoi, että ne entisöivät uudessa muodossa Elokuun blokkia, on kieltämätön tosiasia.

Mitä nämä silloiset varaukset olivat?

Kuulkaa, mitä Trotski silloin sanoi:

„Pidän tov. Kamenevin esittämien korjausehdotusten puutteellisuutena sitä, että niissä on maaseudun luokkajakaantuminen esitetty aivan kuin jossain määrin teollistamisesta riippumatta. Kuitenkin talonpoikaiston luokkajakaantumisen merkityksen ja

yhteiskunnallisen ominaispainon sekä sen vauhdin määrää teollistamisen kasvu ja vauhti suhteessa koko maaseutuun“.

Tämä ei ole mikään vähämerkityksinen varaus.

Vastaukseksi siihen Kamenev tekee puolestaan varauksen trotskilaisten suhteen:

„Minulla ei ole mahdollisuutta“, sanoo hän, „yhtyä niiden siihen osaan (s.o. siihen osaan Trotskin esittämistä korjauksista Rykovin päätösluonnokseen), jossa annetaan arvio puolueen aikaisemmasta talouspolitiikasta, jota minä olen kannattanut 100-prosenttisesti“.

„Uutta oppositiota“ ei miellyttänyt, että Trotski arvostelee sitä talouspolitiikkaa, jota Kamenev oli johtanut edellisellä kaudella. Ja Trotskia vuorostaan ei miellyttänyt se, että „uusi oppositio“ erottaa talonpoikaiston luokkajakaantumisen kysymykset teollistamiskysymyksestä.

2. TOINEN VAIHE

Toinen vaihe on Keskuskomitean heinäkuun täysistunto⁸¹. Tässä täysistunnossa me näimme jo muodollisesti yhteenkyhätyn blokin, blokin ilman varauksia. Trotskin varaukset on heitetty pois, pantu arkistoon, samoin kuin Kamenevinkin varaukset on heitetty pois ja pantu arkistoon. Nyt heillä on jo yhteinen „julkilausuma“, jonka te kaikki, toverit, hyvin tunnette puoluevastaisena asiakirjana. Sellaiset ovat oppositioblokin toisen kehitysvaiheen luonteenomaiset piirteet.

Blokki kyhättiin kokoon ja se muovautui tällä kaudella ei ainoastaan molemminpuolisen korjauksista luopumisen, vaan myöskin keskinäisen „amnestian“ pohjalla. Meillä on tuolta kaudelta Zinovjevin mielenkiintoinen lausunto siitä, että oppositio, sen

keskeisin ydinjoukko vuonna 1923, s.o. trotskilaiset, olivat oikeassa puolueen rappeutumista koskevassa kysymyksessä, s.o. trotskilaisuuden käytännöllisen kannan peruskysymyksessä, joka johtui sen periaatteellisesta kannasta. Toisaalta meillä on Trotskin yhtä mielenkiintoinen lausunto siitä, että hänen „Lokakuun opetuksensa“, jotka oli varta vasten tähdätty Kamenevia ja Zinovjevia vastaan, nykyään lokakuun aikaisia virheitä toistavaa puolueen „oikeistosiipeä“ vastaan, ovatkin virhe, että puolueen oikeistopoikkeaman ja rappeutumisen alkuna ei olekaan Kamenev ja Zinovjev, vaan, sanokaamme, Stalin.

Kuulkaa, mitä Zinovjev sanoi tämän vuoden heinäkuussa:

„Me sanomme, että nyt ei enää voi olla mitään epäilystä siitä, etteikö vuoden 1923 opposition keskeisin ydinjoukko olisi, kuten ryhmän (s.o. Keskuskomitean enemmistön) johtavan linjan kehitys on osoittanut, oikein varoittanut proletaariselta linjalta luisumisen vaaroista ja siitä, että koneistokomento paisuu uhkaavasti“.

Toisin sanoen: Zinovjevin äskeiset väitökset ja XIII edustajakokouksen päätöslauselma⁸² siitä, että Trotski revisoi leninismiä, että trotskilaisuus on pikkuporvarillinen poikkeama, — kaikki se olikin virhe, väärinkäsitystä, että vaarana ei olekaan trotskilaisuus, vaan Keskuskomitea.

Se on mitä periaatteettominta trotskilaisuuden „amnestoimista“.

Toisaalta Trotski sanoi heinäkuussa:

„Epäilemätöntä on, että „Lokakuun opetuksissa“ minä panin politiikan opportunistiset muutokset Zinovjevin ja Kamenevin nimiin. Se oli törkeä virhe, kuten Keskuskomiteassa käydyin

aatteellisen taistelun kokemus osoittaa. Tämän virheen selitys on siinä, että minulla ei ollut mahdollisuutta seurata seitsikon sisällä käytyä aatteellista taistelua ja havaita ajoissa, että opporunistisia muutoksia aiheuttikin ryhmä, jota johti toveri Stalin tov. Zinovjevia ja Kamenevia vastaan“.

Tämä merkitsee sitä, että Trotski kieltäytyi julkisesti suurta hälyä synnyttäneistä „Lokakuun opetuksesta“ antaen siten Zinovjevillä ja Kamenevillä „amnestian“ vastineeksi siitä „amnestiasta“, jonka hän sai Kameneviltä ja Zinovjeviltä.

Suoranainen ja julkinen periaatteeton sopimus.

Siis luopuminen huhtikuussa tehdyistä varauksista ja keskinäinen „amnestia“ puolueen periaatteiden kustannuksella,— sellaiset momentit määräsivät blokin täydellisen muotoutumisen puoluetta vastaan tähdätyksi blokiksi.

3. KOLMAS VAIHE

Kolmas vaihe blokin kehityksessä ovat opposition julkiset esiintymiset puoluetta vastaan kuluvan vuoden syyskuun lopulla ja lokakuun alussa Moskovassa ja Leninradissa, tämä on se vaihe, jolloin blokin johtajat, levättyään siellä, etelässä, ja kasattuaan voimia, palasivat keskukseen ja aloittivat suoranaisen rynnäkönn puoluetta vastaan. Ennen siirtymistään illegaalisista taistelumuodoista puoluetta vastaan julkisiin taistelumuotoihin he olivat täällä Politbyroossa (minä en ollut silloin Moskovassa) kuulemma sanoneet: „Kyllä me teille näytämme, me menemme työläisten kokouksiin ja sanokoot työläiset, kuka on oikeassa. Me teille näytämme“. Ja he alkoivat vaelttaa puoluesolusta toiseen. Mutta noiden esiintymisten tulokset, kuten tiedätte,

osottautuivat oppositiolle surkeiksi. Te tiedätte, että he kärsivät tappion. Sanomalehdistä näkyy, että niin Leningradissa kuin Moskovassakin, niin Neuvostoliiton teollisuusseuduilla kuin ei-teollisuusseuduillakin oppositioblokki sai puolueen jäsenjoukoilta päättäväisen vastaiskun. En ryhdy toistamaan, kuinka paljon he saivat ääniä ja kuinka paljon oli Keskuskomitean kannalla, se on jo muutenkin tiettyä sanomalehdistä. Se kuitenkin on selvää, että oppositioblokin laskelmat ovat menneet myttyyn. Siitä hetkestä alkaa opposition kääntyminen rauhan kannalle puolueessa. Opposition tappio ei nähtävästi mennyt hukkaan. Se oli lokakuun 4 päivänä, kun oppositio jätti Keskuskomiteaan ilmoituksen rauhasta ja kun me saimme ensi kertaa säätämisten ja hyökkäilyjen jälkeen kuulla oppositiolta sanoja, jotka muistuttivat puolueen jäsenten sanoja: on aika tehdä loppu „eripuraisuudesta puolueen sisällä“ ja saada aikaan „yhteistyöskentely“.

Näin ollen, kärsittyään tappion, opposition oli pakko tulla siihen samaan, mihin Keskuskomitea oli sitä tuon tuostakin kehoittanut, nimittäin kysymykseen rauhasta puolueessa.

Luonnollisesti Keskuskomitea, uskollisena XIV edustajakokouksen ohjeille yhtenäisyyden välttämättömyydestä, suostui mielellään opposition ehdotukseen, vaikka se tiesikin, ettei opposition ehdotus ole aivan vilpiton.

4. NELJÄS VAIHE

Neljäs vaihe on se kausi, jolloin laadittiin opposition johtajien tunnettu „ilmoitus“ kuluvan vuoden lokakuun 16 päivältä. Tavallisesti se luonnehditaan

antautumiseksi. En rupea antamaan jyrkkää arviotani siitä, mutta selvää on, että tämä ilmoitus ei puhu oppositioblokin voitoista, vaan sen tappiosta. En rupea, toverit, kertomaan neuvottelujemme historiaa. Neuvotteluista tehtiin pikakirjoituspöytäkirjat ja teillä on mahdollisuus perehtyä niihin pikakirjoituspöytäkirjasta. Haluaisin pysähtyä ainoastaan erääseen välikohtaukseen. Oppositioblokki ehdotti „ilmoituksen“ ensimmäisessä kappaleessa sanottavaksi, että he pysyvät edelleenkin katsantokannassaan, eikä vain yksinkertaisesti, vaan jopa „täydellisesti“ entisellä kannallaan. Me suostuttelimme oppositioblokkia, ettei se vaatisi sellaista. Minkä tähden? Kahdesta syystä.

Ensiksi sen tähden, että jos he luopuessaan ryhmäkuntalaisuudesta luopuivat samalla ryhmittymisvapauden teoriasta ja käytännöstä, katkaisivat välinsä Ossovskin, „työläisopposition“ sekä Maslovin ja Urbansin ryhmän kanssa, niin se merkitsee sitä, että oppositio ei luopunut siten vain ryhmäkuntalaisista taistelumenetelmistä, vaan myöskin eräistä poliittisista näkökannoista. Voidaanko sen jälkeen sanoa, että oppositioblokki jää virheelliselle kannalleen „täydellisesti“, jää entisiin aatteellisiin asemiinsa? Eipä tietenkään.

Toiseksi, me sanoimme oppositiolle, että sille itselleen on epäedullista kirkua siitä, että he, oppositiolaiset, jäävät entiselle kannalle ja vieläpä „täydellisesti“, sillä työläiset sanovat täydellä syyllä: „siis oppositiolaiset haluavat edelleenkin tapella, siis he saivat vielä vähän selkäänsä, heitä on siis lyötävä edelleenkin“. (Naurua, huutoja: „Oikein!“.) He eivät kuitenkaan suostuneet meidän mielipiteeseemme

ja suostuivat ainoastaan ottamaan pois sanan „täydellisesti“ säilyttäen lauseen, jossa sanotaan, että he jäävät entiselle kannalleen. Syökööt nyt sen sopan, jonka he siten keittivät omaksi harmikseen. (Ä ä n i ä: „Oikein!“.)

5. LENIN JA KYSYMYS BLOKISTA PUOLUEESSA

Zinovjev sanoi äskettäin, ettei Keskuskomitealla ole perusteita moittia heidän blokkiaan, sillä Iljitsh muka hyväksyi yleensä blokit puolueessa. Minun on sanottava, toverit, että Zinovjevin lausunnolla ei ole mitään yhteistä Leninin asenteen kanssa. Lenin ei ole milloinkaan hyväksynyt kaikenlaisia blokkeja puolueessa. Lenin kannatti vain periaatteellisia ja vallankumouksellisia blokkeja menshevikkejä, likvidaattoreita ja otzovisteja vastaan. Lenin taisteli aina periaatteettomia ja puoluevastaisia blokkeja vastaan puolueessa. Kukapa ei tietäisi sitä, että Lenin taisteli kolme vuotta Trotskin Elokuun blokkia vastaan, tuota puoluevastaista ja periaatteetonta blokkia vastaan, täydelliseen voittoon saakka siitä. Iljitsh ei ollut koskaan kaikenlaisten blokkien kannalla. Iljitsh oli vain sellaisten blokkien kannalla puolueessa, jotka ovat ensiksikin periaatteellisia ja jotka toiseksi ajavat takaa puolueen lujittamista likvidaattoreita vastaan, menshevikkejä vastaan, horjuvia aineksia vastaan. Puolueemme historiassa tunnetaan kokemuksesta tällainen leniniläisten blokki plehanovilaisten kanssa (se oli vuosina 1910—1912) likvidaattorien blokkia vastaan, jolloin puoluetta vastaan muodostui Elokuun blokki, johon kuului Potresov ja muita likvidaattoreita, Aleksinski ja muita otzovisteja ja jonka

johdossa oli Trotski. Oli yksi blokki, puoluevastainen blokki, Elokuun blokki, periaatteeton, seikkailublokki, ja oli toinen blokki, leniniläisten blokki plehanovilais-ten kanssa, s.o. vallankumouksellisten menshevikkien kanssa (Plehanov oli siihen aikaan vallankumouksellinen menshevikki). Sellaiset blokit Lenin hyväksyi ja me kaikki olemme sellaisten blokkien kannalla.

Jos blokki puolueen sisällä kohottaa puolueen taistelukuntoa ja vie sitä eteenpäin, niin me kannattamme sitä, sellaista blokkaa. Entä teidän blokkinne, kunnioitettavat oppositiolaiset, kohottaako se, tuo blokki, puolueemme taistelukuntoa, onko se periaatteellinen tuo teidän blokkinne? Mitkä periaatteet yhdistävät teitä, sanokaamme, Medvedevin ryhmään? Mitkä periaatteet yhdistävät teitä, sanokaamme, Souvarine'in ryhmään Ranskassa taikka Maslovin ryhmään Saksassa? Mitkä periaatteet yhdistävät teitä itseänne, „uutta oppositiota“, joka vielä äsken piti trotskilaisuutta menshevismin eräänä lajina, trotskilaisiin, jotka vielä äsken pitivät „uuden opposition“ johtajia opportunisteina?

Ja sitten, toimiiko teidän blokkinne puolueen puolesta ja sen hyväksi vaiko puoluetta vastaan? Onko se kohottanut puolueemme taistelukuntoisuutta ja vallankumouksellisuutta edes hiuskarvan verran? Koko maailman tietää nyt, että teidän blokkinne olemassaolon 8 tai 6 kuukauden aikana te olette yrittäneet kiskoa puoluetta taaksepäin, „vallankumouksellisiin“ fraaseihin, periaatteettomuuteen, te olette yrittäneet turmella puoluetta ja saada sen halpaantumaan, hajoamaan.

Ei, toverit, oppositioblokilla ei ole mitään yhteistä sen blokin kanssa, jonka Lenin solmi plehanovilaisten kanssa vuonna 1910 opportunistien Elokuun blokkia vastaan. Päinvastoin, nykyinen oppositioblokki muistuttaa pääpiirteissään Trotskin Elokuun blokkia sekä periaatteettomuutensa että opportunistisen perustansa kannalta.

Järjestäessään tällaisen blokin oppositiolaiset poikkesivat siten siltä peruslinjalta, jota Lenin pyrki noudattamaan. Lenin puhui meille aina, että periaatteellinen politiikka on kaikkein oikeinta politiikkaa. Lyöttäydyttyään yhdeksi ryhmäksi oppositio päinvastoin päätteli, että periaatteeton politiikka on kaikkein oikeinta politiikkaa.

Siksi oppositioblokki ei voi olla kauan olemassa, sen täytyy kiertämättä hajota ja luhistua.

Sellaiset ovat oppositioblokin kehitysvaiheet.

6. OPPOSITIOBLOKIN HAJOAMISPROSESSI

Mikä on oppositioblokin nykyiselle tilalle luonteenomaista? Se voitaisiin luonnehtia vähittäin tapahtuvaksi blokin luhistumiseksi, vähittäin tapahtuvaksi blokin perusainesten irtautumiseksi siitä, blokin hajoamistilaksi. Vain sellaiseksi voidaan luonnehtia oppositioblokin nykyinen tila. Niin sen pitääkin olla, sillä periaatteeton blokki, opportunistinen blokki ei voi kauan pysyä puolueessamme. Me tiedämme jo, että Maslovin ja Urbansin ryhmä erkanee oppositioblokista. Eilen me jo kuulimme, että Medvedev ja Shljapnikov ovat luopuneet tekemistään synneistä ja loittonevat blokista. Sitäpaitsi tiedetään, että blokin sisällä, s.o. „uuden“ opposition ja „vanhan“ opposition

välillä on niinkään eripuraisuutta, joka tulee näkymään tässä konferenssissa.

Tulos on näin ollen se, että blokin he kyllä saivat aikaan ja muodostivat sen kovalla hälinällä, mutta tulos on aivan päinvastainen kuin mitä he blokilta odottivat. Tietysti aritmetiikan kannalta heidän piti hyötyä, sillä voimièn yhteenlasku antaa plussan, mutta oppositiolaiset eivät ottaneet huomioon sitä, että paitsi aritmetiikkaa on olemassa myöskin algebra ja että algebrassa ei voimien yhteenlasku aina anna plussaa ($n + u r u a$), sillä se ei riipu yksistään voimien yhteenlaskusta, vaan myöskin siitä, minkälaiset merkit ovat yhteenlaskettavien edessä. (K a u a n k e s t ä v i ä s u o s i o n o s o i t u k s i a .) Kävi niin, että ollen vahvoja aritmetiikassa, he osottautuivatkin heikoiksi algebrassa, ja voimien yhteenlaskeminen ei ainoastaan ollut suurentamatta heidän armeijaansa, vaan päinvastoin supisti sen minimiin, vei sen hajoamisen tilaan.

Missä oli Zinovjevin ryhmän voima?

Siinä, että se kävi päättäväistä taistelua trotskilaisuuden perusteita vastaan. Mutta heti, kun Zinovjevin ryhmä lakkasi taistelemasta trotskilaisuutta vastaan, se niin sanoaksemme kuohitsi itsensä, se kadotti voimansa.

Missä oli Trotskin ryhmän voima?

Siinä, että se kävi päättäväistä taistelua Zinovjevin ja Kamenevin lokakuussa 1917 tekemiä virheitä vastaan ja niiden toistumista vastaan nykyään. Mutta heti, kun tämä ryhmä luopui taistelusta Zinovjevin ja Kamenevin poikkeamaa vastaan, se kuohitsi itsensä, kadotti voimansa.

Syntyi siis kuohittujen voimien yhteenlasku. (Naurua, kauankestäviä suosionosoituksia.)

On selvää, että siitä saattoi syntyä vain kummallisuus eikä mitään muuta. On selvää, että Zinovjevin ryhmän rehellisimpien henkilöiden täytyi tämän jälkeen loitota Zinovjevista samoin kuin parhaimpien trotskilaisten joukostakin täytyi luopua Trotskista.

7. MINKÄ VARAAN OPPOSITIOBLOKKI TEKEE LASKELMIAAN?

Minkälaiset ovat opposition perspektiivit? Minkä varaan he laskelmoivat? Luulen, että he laskelmoivat tilanteen huononevan maassa ja puolueessa. Nykyisin he supistavat ryhmätoimintaansa, sillä he elävät nykyisin „tukalia“ aikoja. Mutta elleivät he luovu periaatteellisista katsomuksistaan, jos he ovat päättäneet jäädä entisiin asemiinsa, niin se merkitsee, että he rupeavat odottelemaan, odottamaan „parempia aikoja“, jolloin he voisivat taas voimia kasattuaan lähteä uudelleen puoluetta vastaan. Siitä ei voi olla pienintäkään epäilystä.

Äskettäin eräs oppositiolainen, puolueen kannalle siirtynyt työmies Andrejev, kertoi mielenkiintoisen jutun opposition suunnitelmista, mikä nähdäkseni on tarpeellista mainita tässä konferenssissa. Kuulkaa, mitä toveri Jaroslavski kertoi siitä Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean lokakuun täysistunnossa tekemässään alustuksessa:

„Andrejev, joka oli tehnyt kohtalaisen kauan työtä oppositiossa, tuli vihdoin vakuuttuneeksi, että hän ei voi kauemmin toimia heidän kanssaan. Siihen hänet johdatti pääasiassa se, että hän oli kuullut oppositiolta kaksi seikkaa: ensimmäinen oli se, että oppositio oli törmännyt työväenluokan „taantumukselliseen“

mielialaan ja toinen seikka oli se, että taloudellinen tilanne ei ollutkaan niin huono kuin he olivat luulleet“.

Luulen, että Andrejev, entinen oppositiolainen, mutta nykyään puoluemies, sanoi sen, mitä oppositiolla on mielessä ja mitä se ei rohkene sanoa julkisesti. He nähtävästi tuntevat, että taloudellinen tilanne on nyt parempi kuin mitä he odottivat eikä työläisten mieliala olekaan niin huono kuin he halusivat. Siitä johtuu „työn“ tilapäisen supistamisen politiikka. On selvää, että jos taloudellinen tilanne myöhemmin jonkin verran kärjistyy, mistä oppositiolaiset ovat varmoja, ja jos työläisten mieliala sen johdosta huononee, josta he ovat samoin varmoja, niin he eivät vitkastele laajentaakseen „työtään“, laajentaakseen aatteellisia asemiaan, joista he eivät ole luopuneet, ja ryhtyäkseen avoimeen taisteluun puoluetta vastaan.

Sellaiset perspektiivit, toverit, ovat oppositioblokillä, joka on hajoamassa, mutta ei ole vielä hajonnut eikä nähtävästi pian hajoa ilman päättäväistä ja säälimätöntä taistelua puolueen taholta.

Mutta koska he valmistautuvat taisteluun ja odottelevat „parempia aikoja“ ryhtyäkseen uudelleen avoimeen taisteluun puoluetta vastaan, niin ei puolueenkaan pidä haukotella. Siitä johtuvat puolueelle tehtävät: on käytävä päättäväistä aatteellista taistelua opposition virheellisiä katsantokantoja vastaan, joista se pitää kiinni, on paljastettava näiden aatteiden opportunistinen olemus, verhottakoonpa niitä kuinka „vallankumouksellisilla“ fraaseilla tahansa, ja päästävä siihen, että opposition olisi pakko luopua virheistään lopullisen murskaamisen uhalla.

II

OPPOSITIOBLOKIN PERUSVIRHE

Toverit, siirryn toiseen kysymykseen, kysymykseen oppositioblokin perusvirheestä vallankumouksemme luonnetta ja perspektiivejä koskevassa peruskysymyksessä.

Peruskysymys, joka erottaa puolueen ja oppositioblokin toisistaan, on kysymys siitä, onko sosialismin voitto maassamme mahdollinen tai, mikä merkitsee samaa, minkälainen vallankumouksemme on luonteeltaan ja minkälaiset ovat sen perspektiivit.

Tämä kysymys ei ole uusi, sitä käsiteltiin enemmän tai vähemmän seikkaperäisesti muun muassa huhtikuun konferenssissa vuonna 1925, XIV konferenssissa. Nyt se on uudessa tilanteessa tullut uudelleen esille ja meidän on käytävä välittömästi käsiksi tähän kysymykseen, ja sitä paitsi, koska äskettäin pidetyssä Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistuntojen yhdistetyssä istunnossa Trotski ja Kamenev heittivät sellaisen syytöksen, että oppositioblokkia koskevissa teeseissä on väärin tulkittu heidän katsantokantojaan, on minun esitettävä alustuksessani eräitä asiakirjoja ja sitaatteja, jotka vahvistavat oppositioblokkia koskevien teisien perusväittämät. Pyydän etukäteen anteeksi, toverit, mutta minun on näin meneteltävä.

Edessämme on kolme kysymystä:

1) Onko sosialismin voitto maassamme mahdollinen, ottaen huomioon sen seikan, että maamme on toistaiseksi ainoa proletariaatin diktatuurin maa, että proletaarinen vallankumous muissa maissa ei ole vielä

voittanut, että maailmanvallankumouksen vauhti on hidastunut.

2) Jos se, tuo voitto, on mahdollinen, niin voidaan tätä voittoa sanoa täydelliseksi voitoksi, lopulliseksi voitoksi.

3) Ellei tätä voittoa voida sanoa lopulliseksi, niin minkälaiset ehdot tarvitaan, jotta siitä, tuosta voitosta, tulisi lopullinen.

Nämä ovat ne kolme kysymystä, jotka liittyvät yleiseksi kysymykseksi sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa, s.o. meidän maassamme.

1. ENNAKKOHUOMAUTUKSIA

Kuinka marxilaiset ratkaisivat tämän kysymyksen ennen, esimerkiksi viime vuosisadan 40-luvulla, 50—60-luvuilla, yleensä kaudella, jolloin ei vielä ollut olemassa monopolistista kapitalismia, jolloin kapitalismin epätasaisen kehityksen lakia ei vielä tunnettu eikä voitu tuntea, jolloin kysymystä sosialismin voitosta erillisissä maissa ei sen vuoksi vielä asetettu siten, kuin se asetettiin myöhemmin? Me kaikki, marxilaiset, Marxista ja Engelsistä alkaen, olimme silloin sitä mieltä, että sosialismin voitto yhdessä, erillisessä maassa ei ole mahdollista, että sitä varten, jotta sosialismi voittaisi, tarvitaan samanaikainen vallankumous useammassa maassa, ainakin useissa kaikkein kehittyneimmissä sivistysmaissa. Ja siihen aikaan se oli oikea kanta. Näiden katsantokantojen luonnehtimiseksi haluaisin esittää erään kuvaavan lainauksen Engelsin hahmotelmista „Kommunismin periaatteet“, jossa kysymys on asetettu mitä jyrkimmässä muodossa. Nämä hahmotelmat tulivat sittemmin „Kommuni-

nistisen Manifestin“ perustaksi. Ne on kirjoitettu vuonna 1847. Näin Engels kirjoittaa tässä hahmotelmassa, joka on julkaistu vasta muutama vuosi sitten:

„Voiko tämä vallankumous (s.o. proletariaatin vallankumous. J. St.) tapahtua jossakin yhdessä maassa?

Vastaus: Ei voi. Suurteollisuus on jo sillä, että se on luonut maailmanmarkkinat, sitonut maapallon kaikki kansat, varsinkin sivistyskansat, toisiinsa siinä määrin, että kukin niistä on riippuvainen siitä, mitä toisen keskuudessa tapahtuu. Edelleen suurteollisuus on siinä määrin tasoittanut kaikkien sivistysmaiden yhteiskunnallisen kehityksen, että porvaristosta ja proletariaatista on kaikkialla tullut yhteiskunnan kaksi ratkaisevaa luokkaa ja niiden välinen taistelu on tullut aikamme tärkeimmäksi taisteluksi. Siksi kommunistinen vallankumous ei tule olemaan yksinomaan kansallinen, vaan se tapahtuu samanaikaisesti kaikissa sivistysmaissa, s.o. ainakin Englannissa, Amerikassa, Ranskassa ja Saksassa. Kussakin näistä maista se tulee kehittymään nopeammin tai hitaammin, riippuen siitä, missä näistä maista teollisuus on eniten kehittynyt, minne on eniten kasaantunut rikkauksia ja missä on olemassa huomattavin määrä tuotantovoimia. Siksi se edistyy kaikkein hitaimmin ja vaikeimmin Saksassa, kaikkein nopeimmin ja helpoimmin Englannissa. Se on myös vaikuttava huomattavasti maailman muihin maihin ja on muuttava kokonaan sekä jouduttava tavattomasti niiden entistä kehityksen kulkua. Se on maailmanvallankumous ja siksi sillä on oleva yleismaailmallinen areena“* (F. Engels, „Kommunismmin periaatteet“. Kts. „Kommunistinen Manifesti“, Valtion kustannusliike, 1923, s. 317).

Tämä on kirjoitettu viime vuosisadan 40-luvulla, jolloin ei vielä ollut monopolistista kapitalismia. Kuvaavaa on, ettei tässä ole edes mainittu Venäjää, Venäjä on kokonaan poissa. Ja se onkin täysin ymmärrettävää, sillä Venäjää vallankumouksellisine

*Alleiviivaus minun. J. St.

proletariaatteineen, Venäjää vallankumouksellisena voimana ei silloin vielä ollut eikä voinutkaan olla.

Oliko se, mitä tässä sitaatissa on sanottu, oikein esimonopolistisen kapitalismin olosuhteissa, oliko se oikein siihen aikaan, kun Engels siitä kirjoitti? Kyllä, se oli oikein.

Onko tämä väittämä oikea nyt, uusissa olosuhteissa, monopolistisen kapitalismin ja proletaarisen vallankumouksen olosuhteissa? Ei, se ei ole enää oikea.

Vanhalla kaudella, esimonopolistisen kapitalismin kaudella, esi-imperialistisella kaudella, jolloin maapalloa ei vielä oltu jaettu finanssiryhmien kesken, jolloin jo jaetun väkivaltainen uudelleenjakaminen ei vielä ollut kapitalismille elämän ja kuoleman kysymys, jolloin taloudellisen kehityksen epätasaisuus ei ollut eikä voinut olla niin kärkevä kuin miksi se tuli myöhemmin, jolloin kapitalismin ristiriidat eivät olleet vielä päässeet sille kehitysasteelle, jolla ne muuttavat kukoistavan kapitalismin kuolevaksi kapitalismiksi tehden sosialismin voiton mahdolliseksi erillisissä maissa, — tuolla vanhalla kaudella Engelsin määritelmä oli ehdottomasti oikea. Uudella kaudella, imperialismin kehityksen kaudella, jolloin kapitalistien maiden kehityksen epätasaisuudesta on tullut imperialistisen kehityksen ratkaiseva voima, jolloin kiertämättömät selkkaukset ja sodat imperialistien välillä heikentävät imperialismin rintamaa ja tekevät mahdolliseksi sen murtamisen erillisissä maissa, jolloin Leninin löytämä laki kehityksen epätasaisuudesta tuli lähtökohdaksi teorialle sosialismin voitosta erillisissä maissa, — näissä olosuhteissa Engelsin vanha määritelmä käy jo virheelliseksi, näissä olosuhteissa

sen tilalle on ehdottomasti otettava toinen määritelmä, jossa puhutaan sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa.

Leninin suuruus Marxin ja Engelsin työn jatkajana onkin juuri siinä, että hän ei ollut milloinkaan kirjaimen orja marxilaisuudessa. Tutkimuksissaan hän piti ohjeenaan Marxin neuvoa, joka puhui moneen kertaan siitä, että marxilaisuus ei ole dogmi, vaan toimintaohje. Lenin tiesi sen ja tehden selvän eron marxilaisuuden kirjaimen ja olemuksen välillä, hän ei milloinkaan pitänyt marxilaisuutta dogmina, vaan pyrki soveltamaan marxilaisuutta perusmenetelmänä kapitalistisen kehityksen uusissa oloissa. Siinä juuri onkin Leninin suuruus, että hän asetti avoimesti ja rehellisesti, epäröimättä kysymyksen siitä, että tarvitaan välttämättä uutta määritelmää proletaarisen vallankumouksen voiton mahdollisuudesta erillisissä maissa pelkäämättä sitä, että kaikkien maiden opporunistit tulevat takertumaan vanhaan määritelmään pyrkien verhoamaan opportunistista asiaansa Marxin ja Engelsin nimillä.

Toisaalta olisi kummallista vaatia Marxilta ja Engelsiltä, niin nerokkaita ajattelijoina kuin he olivatkin, että he olisivat täsmälleen nähneet etukäteen, 50—60 vuotta ennen kehittyneitä monopolistista kapitalismia, kaikki ne proletariaatin luokkataistelun mahdollisuudet, joita monopolistisen, imperialistisen kapitalismin kaudella ilmaantui.

Eikä tämä ole ensimmäinen tapaus, jolloin Lenin Marxin menetelmää noudattaen jatkaa Marxin ja Engelsin työtä takertumatta marxilaisuuden kirjaimen. Tarkoitin toista samanluontoista tapausta, nimittäin

tapausta, joka koskee kysymystä proletariaatin diktatuurista. On tunnettua, että tästä kysymyksestä Marx lausui sellaisen ajatuksen, että proletariaatin diktatuuri, joka murskaa vanhan valtiokoneiston ja luo uuden koneiston, uuden proletaarisen valtion, on mannermaissa välttämätön kehitysvaihe sosialismiin kuljettaessa, mutta hän teki poikkeuksen Englannin ja Amerikan suhteen, missä Marxin lausunnon mukaan militarismi ja byrokratismi oli heikosti kehittynyttä taikka se ei ollut kehittynyt ollenkaan ja missä sen vuoksi oli mahdollinen toinen tie, siirtyminen sosialismiin „rauhallista“ tietä. Se oli aivan oikein 70-luvulla. (Rj a z a n o v: „Eikä se ollut oikein silloinkaan“.) Olen sitä mieltä, että 70-luvulla, jolloin militarismi Englannissa ja Amerikassa ei ollut niin pitkälle kehittynyttä kuin myöhemmin, tämä väittämä oli aivan oikea. Siitä, että tämä väittämä oli oikea, te voisitte tulla vakuuttuneiksi lukemalla tunnetun luvun toveri Leninin kirjasesta „Elintarvikeverosta“⁸³, jossa Lenin pitää mahdollisena sosialismin kehitystä 70-luvun Englannissa sopimustietä proletariaatin ja porvariston välillä, maassa, missä proletariaatti on enemmistönä, missä porvaristo oli tottunut tekemään kompromisseja, missä militarismi oli heikko ja byrokratia samaten heikkoa. Mutta tämä väittämä, joka oli oikea viime vuosisadan 70-luvulla, tuli jo virheelliseksi XIX vuosisadan jälkeen, imperialismin kaudella, jolloin Englannista tuli yhtä byrokraattinen ja yhtä militaristinen, ellei vieläkin militaristisempi, kuin mikä mannermaa tahansa. Sen johdosta toveri Lenin sanookin kirjasessaan „Valtio ja vallankumous“, että Marxin rajoitus mannermaan suhteen jää nyt pois⁸⁴,

koska ovat muodostuneet uudet olosuhteet, jotka tekevät Englannin suhteen tehdyn poikkeuksen tarpeettomaksi.

Juuri siinä onkin Leninin suuruus, että hän ei antanut marxilaisuuden kirjaimen kahlehtia itseään, vaan että hän osasi tarttua marxilaisuuden olemukseen ja pitäen sitä lähtökohtana kehittää edelleen Marxin ja Engelsin oppia.

Näin, toverit, oli kysymyksen laita sosialistisen vallankumouksen voitosta erillisissä maissa esi-imperialistisella kaudella, esimonopolistisen kapitalismin kaudella.

2. LENINISMI VAIKO TROTSKILAISSUUS?

Lenin oli marxilaisista ensimmäinen, joka teki todella marxilaisen analyysin imperialismista kapitalismin uutena, viimeisenä vaiheena, asetti uudella tavalla kysymyksen sosialismin voiton mahdollisuudesta erillisissä kapitalistisissa maissa ja ratkaisi sen myönteisesti. Tarkoitin Leninin kirjaa „Imperialismi kapitalismin korkeimpana asteena“. Tarkoitin Leninin kirjoitusta „Euroopan Yhdysvaltojen tunnuksesta“, joka ilmestyi vuonna 1915. Tarkoitin Trotskin ja Leninin välistä väittelyä Euroopan tai koko maailman Yhdysvaltojen tunnuksesta, jolloin Lenin esitti ensi kerran teesin sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa.

Näin Lenin kirjoitti silloin tuossa kirjoituksessa:

„Itsenäisenä tunnukseen maailman Yhdysvaltojen tunnus olisi tuskin oikea ensiksikin siksi, että se sulautuu yhteen sosialismin kanssa; toiseksi siksi, että se voisi synnyttää virheellisen käsityksen sosialismin voiton mahdottomuudesta yhdessä

maassa ja tämän maan suhteesta muihin maihin. Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki. Siitä seuraa, että sosialismin voitto on mahdollinen ensi aluksi muutamissa tahi jopa yhdessäkin, erillisessä kapitalistisessa maassa. Tämän maan voittanut proletariaatti nousisi, pakkoluovutettuaan kapitalistien omaisuuden ja järjestettyään omassa maassaan sosialistisen tuotannon, muuta, kapitalistista maailmaa vastaan ja vetäisi puolelleen muiden maiden sorretut luokat, nostaan näissä maissa kapinan kapitalisteja vastaan, esiintyen tarpeen vaatiessa jopa sotavoiminkin riistäjäluokkia ja niiden valtioita vastaan"... Sillä „kansakuntien vapaa yhtyminen sosialismissa ei ole mahdollista ilman sosialististen tasavaltojen enemmän tai vähemmän pitkäaikaista, sitkeää taistelua jälkeeneitä valtioita vastaan“ (kts. XVIII osa, s. 232—233).

Näin kirjoitti Lenin vuonna 1915.

Mikä se on tuo kapitalismin epätasaisen kehityksen laki, jonka vaikutus imperialismin oloissa johtaa siihen, että sosialismin voitto käy mahdolliseksi yhdessä maassa?

Puhuessaan tästä laista Lenin lähti siitä, että vanha, esimonopolistinen kapitalismi on jo kasvanut imperialismiksi; että maailmantalous kehittyy oloissa, jolloin tärkeimpien imperialististen ryhmien välillä on käynnissä hurja taistelu alueista, markkinoista, raaka-aineesta j.n.e.; että maailman jakaminen imperialististen ryhmien vaikutusalueisiin on jo suoritettu loppuun; että kapitalististen maiden kehitys ei käy tasasuhteisesti, ei siten, että toinen maa kulkisi toisen jäljessä tai sen rinnalla, vaan hyppäyksittäin, tunkemalla syrjään toisia, aikaisemmin edelle päässeitä maita ja nostamalla etualalle uusia maita; että tämä kapitalististen maiden tällainen kehitysjärjestys synnyttää kiertämättä selkkauksia ja sotia kapitalististen valtakuntien välillä jo jaetun maailman uudes-

taan jakamiseksi; että nämä selkkaukset ja sodat johtavat imperialismiin heikkenemiseen; että imperialismin maailmanrintama käy sen tähden hyvin alttiiksi sen murtamiseksi joissakin maissa; että sen vuoksi käy mahdolliseksi sosialismin voitto erillisissä maissa.

Tunnettua on, että vielä aivan äskettäin Englanti kulki kaikkien muiden imperialististen valtioiden edellä. Tunnettua on sekin, että myöhemmin Saksa alkoi sivuuttaa Englantia vaatien itselleen paikkaa „auringossa“ muiden valtioiden ja ennen kaikkea Englannin kustannuksella. Tunnettua on, että imperialistinen sota (1914—1918) syttyi juuri tästä syystä. Nyt, imperialistisen sodan jälkeen, Amerikka on harpannut kauas edelle jättäen jälkeensä niin Englannin kuin muutkin Euroopan maat. Tuskin on syytä epäillä sitä, etteikö tässä seikassa piilisi uusia suuria selkkauksia ja sotia.

Se seikka, että imperialistinen rintama murrettiin imperialistisen sodan aikana Venäjällä, se seikka puhuu siitä, että kapitalismin kehityksen nykyisissä oloissa imperialistisen rintaman ketju ei tule välttämättä murtumaan siinä maassa, missä teollisuus on kehittyneintä, vaan siellä, missä tämä ketju on heikoin, missä proletariaatilla on vakava liittolainen, esimerkiksi talonpoikaisto, imperialistista valtaa vastaan, kuten oli Venäjällä.

On täysin mahdollista, että tulevaisuudessa imperialistisen rintaman ketju murtuu jossain sellaisessa maassa kuin esimerkiksi Intiassa, missä mahtava vallankumouksellinen vapausliike on proletariaatin vakava liittolainen.

Puhuessaan sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa Lenin polemisoi, kuten tunnettua, ennen kaikkea Trotskia vastaan samoin kuin sosialidemokratiakaan vastaan.

Kuinka Trotski reagoi Leninin kirjoitukseen ja Leninin teesiin sosialismin voiton mahdollisuudesta yhdessä maassa?

Kas näin Trotski kirjoitti silloin (vuonna 1915) vastaukseksi Leninin kirjoitukseen:

„Ainoa edes jossain määrin konkreettinen historiallinen näkökohta Yhdysvaltojen tunnusta vastaan“, sanoo Trotski, „esitettiin sveitsiläisessä „Sotsialdemokrat“-lehdessä (bolshevikien silloinen pää-äänenkannattaja, jossa yllämainittu Leninin kirjoitus olikin julkaistu. **J. St.**) seuraavassa lauseessa: „Taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalismin ehdoton laki“. Tästä „Sotsialdemokrat“ teki sen johtopäätöksen, että sosialismin voitto yhdessä maassa on mahdollinen ja ettei siis proletariaatin diktatuurin ehdoksi jokaisessa erillisessä maassa tarvitse katsoa Euroopan Yhdysvaltojen muodostamista. Se, että kapitalistinen kehitys eri maissa on epätasaista, on aivan kiistaton seikka. Mutta itse tämä epätasaisuus on sangen epätasaista. Englannin, Itävallan, Saksan tai Ranskan kapitalistinen taso ei ole yhtäläinen. Mutta Afrikkaan ja Aasiaan verrattuina kaikki nämä maat muodostavat kapitalistisen „Euroopan“, joka on kypsynyt yhteiskunnalliseen vallankumoukseen. Se, että ainoakaan maa ei saa taistelussaan „odottaa“ toisia, on alkeellinen ajatus, jonka toistaminen on hyödyllistä ja välttämätöntä, jotta rinnakkaisen kansainvälisen toiminnan aatetta ei vaihdettaisi odottavan kansainvälisen toimettomuuden aatteeseen. Muita odottamatta me aloitamme taistelun ja jatkamme sitä kansallisella maaperällä täysin varmoina siitä, että meidän aloitteemme antaa sysäyksen taistelulle muissa maissa; mutta ellei tätä tapahtuisi, on toivotonta luulla — sitä todistaa niin historian kokemus kuin teoreettiset näkökohdatkin, — että esimerkiksi **vallankumouksellinen Venäjä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan tai**

sosialistinen Saksa voisi pysyä eristettynä kapitalistisessa maailmassa“ * (kts. Trotskin teoksia, III nide, 1. osa, s. 89—90).

Näin Trotski kirjoitti vuonna 1915 pariisilaisessa sanomalehdessä „Nashe Slovo“⁸⁵, ja tämä kirjoitus julkaistiin sitten toistamiseen Venäjällä Trotskin kirjoituskokoelmassa nimeltä „Rauhan ohjelma“, joka ilmestyi ensi kerran elokuussa 1917.

Kuten näette, näissä kahdessa lainauksessa Leniniltä ja Trotskilta asetetaan vastakkain kaksi aivan erilaista teesiä. Kun Lenin on sitä mieltä, että sosialismin voitto on mahdollista yhdessä maassa, että proletariaatti, vallattuaan vallan, ei ainoastaan voi pitää sitä hallussaan, vaan se voi mennä pitemmällekin pakkoluovuttamalla kapitalistien omaisuuden ja järjestämällä sosialistisen talouden antaakseen tehokasta tukea kapitalististen maiden proletaareille,— niin Trotski päinvastoin luulee, että ellei yhdessä maassa voittanut vallankumous aiheuta aivan lyhyessä ajassa vallankumouksen voittoa muissa maissa, niin voittaneen maan proletariaatti ei voi edes pitää valtaa käsissään (puhumattakaan siitä, että se voisi järjestää sosialistisen talouden), sillä, kuten Trotski sanoo, toivontonta on luulla, että vallankumouksellinen valta Venäjällä voisi pitää puoliaan vanhoillista Eurooppaa vastaan.

Nämä ovat kaksi aivan erilaista katsantokantaa, kaksi aivan erilaista asettamusta. Leninillä vallan ottanut proletariaatti on erittäin aktiivinen ja erittäin aloittekykyinen voima, joka järjestää sosialistisen talouden ja rientää edelleen tukemaan muiden maiden proletaareja. Trotskilla sitä vastoin vallan ottanut prole-

---

* Alleviivaus minun. J. St.

tariaatti muuttuu puolittain passiiviseksi voimaksi, joka tarvitsee heti viipymätöntä apua sosialismin viipymättömän voiton muodossa muissa maissa ja joka tuntee olevansa kuin kenttälevähdyspaikalla vallan viipymättömän menettämisen uhan alaisena. Mutta ellei vallankumouksen viipymätön voitto muissa maissa ehdikään heti avuksi, — mitä silloin on tehtävä? Silloin on lopetettava koko puuha. (Ääni paikalta: „Ja pötkittävä pensaikkoon.“) Niin, ja pötkittävä pensaikkoon. Juuri niin. (Naurua.)

Jotkut voivat sanoa, että tämä erimielisyys Leninin ja Trotskin välillä kuuluu menneisyyteen, että myöhemmin, työn kulussa tuo erimielisyys on saattanut supistua minimiin tai jopa kadota kokonaankin. Niin, se olisi saattanut supistua minimiin tai kadotakin. Mutta valitettavasti ei tapahtunut kumpaakaan. Päinvastoin, tämä erimielisyys säilyi kaikessa jyrkkyydessään aina toveri Leninin kuolemaan saakka. Se on olemassa vielä nytkin, kuten itsekin näette. Minä päinvastoin vakuutan, että tämä erimielisyys Leninin ja Trotskin välillä ja sillä pohjalla käyty väittely on kestänyt koko ajan, ja Leninin ja Trotskin vastaavia kirjoituksia ilmestyi toinen toisensa jälkeen, ja väittely jatkui peitetysti, tosin mainitsematta nimiä.

Tässä muutamia tosiasioita siitä.

Vuonna 1921, jolloin me otimme käytäntöön uuden talouspolitiikan, Lenin herätti uudelleen kysymyksen sosialismin voiton mahdollisuudesta jo paljon konkreettisemmassa muodossa, kysymyksenä taloutemme sosialistisen perustan rakentamisen mahdollisuudesta uuden talouspolitiikan raiteilla. Muistanette, kuinka

vuonna 1921, jolloin uusi talouspolitiikka saatettiin voimaan, eräs osa puolueestamme, varsinkin „työläis-oppositio“, syytti Leniniä siitä, että saattaessaan voimaan uuden talouspolitiikan hän kääntyy pois sosialismin tieltä. Nähtävästi vastaukseksi siihen Lenin sanoi silloin useampaan kertaan puheissaan ja kirjoituksissaan, että saattaessamme voimaan uuden talouspolitiikan me emme aio poiketa tieltämme, vaan jatkaa sitä uusissa oloissa rakentaaksemme „taloutemme sosialistisen perustan“, „yhdessä talonpoikaiston kanssa“, „työväenluokan johdolla“ (kts. „Elin-tarvikevero“ ja Leninin muita kirjoituksia uudesta talouspolitiikasta).

Ikäänkuin vastaukseksi siihen Trotski julkaisee tammikuussa vuonna 1922 „Alkulauseen“ kirjaansa „Vuosi 1905“, jossa hän sanoo, että sosialismin rakentamista maassamme yhdessä talonpoikaiston kanssa on mahdoton toteuttaa, sillä maamme elämä tulee käymään työväenluokan ja talonpoikaiston välisten vihamielisten yhteentörmäysten linjaa, kunnes proletariaatti voittaa Länessä.

Kas näin Trotski sanoo tuossa „Alkulauseessa“:

„Vallan ottanut proletariaatti joutuu vihamielisiin yhteen-törmäyksiin * ei vain kaikkien porvariston ryhmien kanssa, jotka olivat kannattaneet sitä sen vallankumouksellisen taistelun ensi aikoina, vaan myöskin talonpoikaiston laajojen joukkojen kanssa, joiden myötävaikutuksella se oli tullut valtaan“, että „ristiriitaisuudet työväenhallituksen asemassa takapajuisessa maassa, jossa on valtava enemmistö talonpoikaisväestöä, voivat saada ratkaisunsa vain kansainvälisessä mittakaavassa, proletariaatin maailmanval-lankumouksen areenalla“ * (Trotski, vuonna 1922 kirjoitettu „Alkulause“ kirjaan „1905“).

* Alleviivaus minun. J. St.

Kuten näette, tässäkin asetetaan vastakkain kaksi erilaista teesiä. Kun Lenin pitää mahdollisena taloustemme sosialistisen perustan rakentamista yhdessä talonpoikaiston kanssa ja työväenluokan johdolla, niin Trotskin mielestä sitävastoin talonpoikaiston johtaminen proletariaatin taholta ja sosialistisen perustan rakentaminen yhteistoimin ovat mahdottomia toteuttaa, koska maan poliittinen elämä tulee kulkemaan työväenvallan ja talonpoikaiston enemmistön välisissä vihamielisissä yhteentörmäyksissä ja nämä yhteentörmäykset ovat ratkaistavissa vain maailmanvallankumouksen areenalla.

Edelleen. Meillä on olemassa Leninin puhe, jonka hän piti Moskovan Neuvoston täysistunnossa vuoden kuluttua tämän jälkeen, vuonna 1922, ja jossa hän palaa vielä kerran kysymykseen sosialismin rakentamisesta maassamme. Hän sanoo:

„Sosialismi ei ole nyt enää kaukaisen tulevaisuuden eikä minkään abstraktisen näyn tai pyhäinkuvan kysymys. Pyhäinkuvista on meillä edelleenkin entinen sängen huono käsitys. Olemme tuoneet sosialismin jokapäiväiseen elämään ja tässä meidän pitää päästä selvyYTEEN. Se on meidän päiviemme, meidän aikakautemme tehtävä. Sallikaa minun lopuksi lausua se vakaus, että niin vaikea kuin tämä tehtävä onkin, niin uusi kuin se onkin meidän entiseen tehtäväämme verrattuna ja niin paljon vaikeuksia kuin se meille aiheuttaakin, — niin me kaikki yhdessä, ei huomenna, vaan muutamien vuosien kuluessa, me kaikki yhdessä ratkaisemme tämän tehtävän hinnalla millä hyvänsä, niin että uuden talouspolitiikan (nepin) Venäjältä tulee sosialistinen Venäjä“ (kts. XXVII osa, s. 366).

Ikäänkuin vastaukseksi tähän tai mahdollisesti selitykseksi siihen, mitä Trotski sanoi edellämainitussa lainauksessaan, Trotski julkaisee vuonna 1922 „Jälki-

lauseen“ kirjaseensa „Rauhan ohjelma“. Tuossa „Jälkilauseessa“ hän sanoo:

„Eräistä lukijoista ehkä näyttäne, että Neuvostotasaval-
tamme lähes viisivuotinen kokemus on kumonnut sen „Rauhan
ohjelmassa“ useaan kertaan toistuvan väitteen, että proletaarinen
vallankumous ei voi tulla voitollisesti loppuunsaoritetuksi
kansallisissa puitteissa. Mutta tällainen johtopäätös olisi perus-
teeton. Se tosiasia, että työläisten valtio on pysynyt pystyssä
koko maailmaa vastaan yhdessä, vieläpä takapajuisessa maassa,
on todistuksena proletariaatin valtavasta voimasta, joka muissa,
edistyneemmissä, sivistyneemmissä maissa kykenee saamaan
aikaan todella ihmeitä. Mutta vaikka olemmekin saaneet pidetyksi
puolemme poliittisessa ja sotilaallisessa suhteessa valtiona, me
emme ole päässeet sosialistisen yhteiskunnan luomiseen, emme
lähellekään sitä... Niin kauan kuin muissa Euroopan valtioissa on
vallassa porvaristo, on meidän taistelussa taloudellista eristämistä
vastaan pakko pyrkiä sopimuksiin kapitalistisen maailman kanssa;
samalla voidaan varmuudella sanoa, että nämä sopimukset voivat
parhaassa tapauksessa auttaa meitä parantamaan joitakin taloudel-
lisiä haavoja, ottamaan jonkinlaisen askeleen eteenpäin, mutta
että sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä käy
mahdolliseksi vasta proletariaatin voiton jälkeen * tärkeimmissä
Euroopan maissa“ (kts. Trotskin teoksia, III nide, 1. osa, s. 92—93).

Kuten näette, tässäkin asetetaan vastakkain kaksi
toisilleen vastakkaista Leninin ja Trotskin teesiä. Samaan aikaan kun Lenin on sitä mieltä, että me jo
olemme tuoneet sosialismin jokapäiväiseen elämään
ja että vaikeuksista huolimatta meillä on kaikki mah-
dollisuudet tehdä uuden talouspolitiikan Venäjstä
socialistinen Venäjä, Trotski päinvastoin arvelee, että
me emme voi tehdä nykyisestä Venäjstä socialistista
Venäjää, emmekä voi edes saada aikaan socialistisen
talouden todellista nousua ennen kuin proletariaatti
on voittanut muissa maissa.

* Alleviivaus minun. J. St.

Meillä on vihdoin toveri Leninin muistiinpanot kirjoituksina „Osuustoiminnasta“ ja „Vallankumouksestamme“ (Suhanovia vastaan), jotka Lenin kirjoitti kuolemansa edellä ja jotka hän jätti meille poliittisena testamenttinaan. Nämä muistiinpanot ovat erinomaisia siinä suhteessa, että niissä Lenin herättää uudelleen kysymyksen sosialismin voiton mahdollisuudesta maassamme ja antaa sellaisia määritelmiä, jotka eivät jätä sijaa minkäänlaisille epäilyksille. Kuulkaa, mitä hän sanoo muistiinpanoissaan „Vallankumouksestamme“:

„...Äärettömän kaavamainen esimerkiksi on se heidän (II Internationalen sankarien. J. St.) perustelunsa, jonka he ovat oppineet ulkoa Länsi-Euroopan sosialidemokratian kehityskautena ja jonka ajatuksena on se, että me emme ole vielä kasvaneeet sosialismin tasolle, ettei meillä ole vielä sosialismin objektiivisia taloudellisia edellytyksiä, kuten kaikenlaiset „oppineet“ herrat heidän keskuudessaan sanovat. Eikä kenenkään päähän pälkähä kysyä itseltään: entä eikö kansa, joka on kohdannut vallankumouksellisen tilanteen, sellaisen, mikä syntyi ensimmäisen imperialistisen sodan aikana, eikö se ole voinut ulospääsemättömän asemansa ajamana nousta sellaiseen taisteluun, joka antaa sille edes jonkinlaisia mahdollisuuksia vallata itselleen hieman epätavalliset ehdot sivistyksen tulevalle nousulle“...

„Jos sosialismin luomiseen tarvitaan määrätty kulttuuritaso (vaikka kukaan ei voikaan sanoa, minkälainen tuo määrätty „kulttuuritaso“ on), niin miksi me emme voisi aloittaa valtaamalla ensin vallankumouksen kautta edellytykset tuon määrätyn tason luomiseksi, ja sitten, työväen ja talonpoikain vallan ja neuvostojärjestelmän perustalla, lähteä saavuttamaan muut kansat“...

„Sosialismin luomiseksi, — sanotte te, — tarvitaan sivistystä. Hyvä on. Entä miksikä me emme olisi ensin voineet luoda itsellemme sellaisia sivistyneisyyden edellytyksiä kuin tilanherrojen ja Venäjän kapitalistien karkoittaminen ja sitten lähteä kulkemaan sosialismia kohti? Mistä kirjoista te olette lukeneet sellaista, etteivät moiset muutokset historian tavallisessa kehitys-

kulussa ole sallittuja eivätkä mahdollisia?" (kts. Lenin, XXVII osa, s. 399—401).

Ja kirjoituksissa „Osuustoiminnasta“ Lenin sanoo:

„Todellakin, valtion valta kaikkien suurten tuotantovälineiden yli, valtiovalta proletariaatin käsissä, tämän proletariaatin liitto monien miljoonien pienten ja pienimpien talonpoikain kanssa, tämän proletariaatin johdon turvaaminen talonpoikaistoon nähden j.n.e.—eikö siinä ole kaikki, mitä tarvitaan, jotta osuustoiminnasta, pelkästä osuustoiminnasta, johon me ennen suhtauduimme yliolkaisesti, kuten kaupusteluhommaan ainakin, ja johon meillä on määrättyssä mielessä oikeus suhtautua nyt, uuden talouspolitiikan aikana, samalla tavalla, eikö siinä ole kaikki, mikä on välttämätöntä täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamista varten? Se ei ole vielä sosialistisen yhteiskunnan valmiiksi rakentamista, mutta siinä on kaikki, mikä on välttämätöntä ja riittävää sen rakentamiseksi“ * (kts. Lenin, XXVII osa, s. 392).

Siis näin ollen meillä on kaksi linjaa peruskysymyksessä sosialismin voittoisan rakentamisen mahdollisuudesta maassamme, taloutemme sosialististen ainesten mahdollisuudesta voittaa kapitalistiset ainekset, sillä, toverit, sosialismin voiton mahdollisuus maassamme merkitsee juuri taloutemme sosialististen ainesten voiton mahdollisuutta kapitalistisista aineksista, — siis ensinnäkin Leninin ja leninismin linja, ja toiseksi Trotskin ja trotskilaisuuden linja. Leninismi ratkaisee tämän kysymyksen myönteisesti. Trotskilaisuus sitävastoin kieltää sosialismin voiton mahdollisuuden maassamme vallankumouksemme sisäisten voimien pohjalla. Kun ensimmäinen linja on puolueemme linja, niin toinen linja on lähentymistä sosialidemokratian katsantokantaan.

---

* Alleviivaus minun. J. St.

Sen vuoksi oppositioblokkia koskevassa teesiluonnoksessa sanotaankin, että trotskilaisuus on sosialidemokraattinen poikkeama puolueessamme.

Siitä samasta johtuu se kieltämätön tosiasia, että vallankumouksemme on **socialistinen** vallankumous, että se ei ole ainoastaan signaali, sysäys ja lähtökohta maailmanvallankumoukselle, vaan myöskin perusta, välttämätön ja riittävä perusta täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamiselle maassamme.

Siis me voimme voittaa ja meidän on voitettava taloutemme kapitalistiset ainekset, me voimme ja meidän on rakennettava sosialistinen yhteiskunta maassamme. Mutta voidaanko tätä voittoa nimittää täydelliseksi, lopulliseksi voitoksi? Ei, ei voida. Me voimme voittaa maamme kapitalistit, me kykenemme rakentamaan sosialismia ja rakentamaan sen loppuun saakka, mutta se ei vielä merkitse, että me saamme siten proletariaatin diktatuurin maalle turvatuksi takeet ulkoapäin uhkaavia vaaroja vastaan, intervention ja siihen liittyvän restauration, vanhan järjestelmän palauttamisen vaaraa vastaan. Me emme ole saarella. Me olemme kapitalistisen maailman ympäröiminä. Se seikka, että me rakennamme sosialismia ja vallankumouksellistamme siten kapitalistimaiden työläisiä, ei voi olla synnyttämättä kiukkua ja vihamielisyyttä koko kapitalistisen maailman taholta. Jos luullaan, että kapitalistinen maailma voi seurata välinpitämättömänä meidän saavutuksiamme taloudellisella rintamalla, saavutuksiamme, jotka vallankumouksellistavat koko maailman työväenluokkaa, niin se merkitsee lankeamista harhaluulon valtaan. Siksi me emme voikaan pitää voittoamme lopullisena

niin kauan, kun me pysymme kapitalistisen maailman ympäröiminä, niin kauan, kun proletariaatti ei ole voittanut ainakin muutamissa maissa, siis saatakoon rakennustyössämme kuinka suuria saavutuksia tahansa, me emme voi pitää proletariaatin diktatuurin maata taattuna ulkoisilta vaaroilta. Siksi lopullisen voiton saavuttamiseksi on päästävä siihen, että nykyisen kapitalistisen ympäristön sijalle tulisi sosialistinen ympäristö, on päästävä siihen, että proletariaatti voittaisi vielä ainakin muutamissa maissa. Vasta silloin voidaan voittoamme pitää lopullisena.

Senpä vuoksi me emme pidäkään sosialismin voittoa maassamme itsetarkoituksena, jonain itsekohteisena päämääränä, vaan apuna, keinona, tienä proletaarisen vallankumouksen voitolle muissa maissa.

Kuulkaa, mitä toveri Lenin kirjoitti tästä:

„Me“, sanoo Lenin, „emme elä ainoastaan valtiossa, vaan me elämme myöskin valtioiden systeemissä, ja Neuvostotasavallan olemassaolo pitkän aikaa rinnakkain imperialististen valtioiden kanssa ei ole ajateltavissa. Loppujen lopuksi toinen tai toinen voittaa. Mutta ennen kuin tämä loppu tulee, on joukko mitä hirveimpiä yhteentörmäyksiä Neuvostotasavallan ja porvarillisten valtioiden välillä kiertämätön. Se merkitsee, että hallitsevan luokan, proletariaatin, jos se vain tahtoo hallita ja tulee hallitsemaan, pitää todistaa se myöskin sotilaallisella järjestäytymisellään“ (kts. XXIV osa, s. 122).

Tästä seuraa, että sotilaallisen intervention vaara on olemassa ja tulee vielä kauan olemaan.

Se on eri kysymys, voivatko kapitalistit aloittaa nyt Neuvostojen Tasavaltaa vastaan vakavan intervention. Se on vielä kyseenalaista. Se riippuu paljon kapitalististen maiden työläisten menettelystä, heidän myötätunnostaan proletaarisen diktatuurin

maata kohtaan, siitä, kuinka uskollisia he ovat sosialismin asialle. Se on toistaiseksi tosiasia, että kapitalististen maiden työläiset eivät nyt voi tukea meidän vallankumoustamme vallankumouksella omia kapitalistejaan vastaan. Mutta sekin on tosiasia, että kapitalistit eivät pysty nostattamaan „omia“ työläisiään sotaan tasavaltaamme vastaan. Ja nykyisinä aikoina ei proletariaatin diktatuurin maata vastaan voida sotia ilman työläisiä panematta kapitalismia alttiiksi kuolemanvaaralle. Sitä todistavat ne lukemattomat työläisten valtuuskunnat, joita käy maassamme tarkastamassa työtämme sosialismin rakentamiseksi. Sitä todistaa se ääretön myötätunto, jota koko maailman työväenluokka tuntee Neuvostojen Tasavaltaa kohtaan. Tähän myötätuntoon tasavaltaamme kansainvälinen asema nyt nojautuukin. Ilman sitä meitä vastaan olisi nyt joukko uusia interventioyrityksiä, keskeytys rakennustyössämme eikä olisi „hengähdys“-kautta.

Mutta kun kapitalistinen maailma ei nyt pysty aloittamaan sotilaallista interventiota maataamme vastaan, niin se ei vielä merkitse, etteikö se koskaan pystyisi siihen. Joka tapauksessa kapitalistit eivät nuku, ja he tekevät kaikkensa heikentääkseen tasavaltaamme kansainvälisiä asemia ja luodakseen edellytykset interventiolle. Siksi ei voida pitää mahdottomana interventioyrityksiä eikä niihin liittyvää vanhan järjestyksen palauttamisen mahdollisuuttia maassamme.

Siksi Lenin onkin oikeassa sanoessaan:

„Niin kauan, kun meidän Neuvostotasavaltaamme pysyy koko kapitalistisen maailman yksinäisenä syrjäkulmana, olisi kerras-

saan naurettavaa mielikuvitusta ja utopiaa luulla... niiden tai näiden vaarojen katoavan. Tietysti, niin kauan kun nämä perusvastakohdat ovat olemassa, jäävät myöskin vaarat olemaan eikä niistä mihinkään päästä“ (kts. XXVI osa, s. 29).

Senpä tähden Lenin sanookin, että:

„Lopullisesti voidaan voittaa vain maailman mitassa ja vain kaikkien maiden työläisten yhteisillä ponnistuksilla“ (kts. XXIII osa, s. 9).

Siis mitä on sosialismin voitto maassamme?

Se merkitsee proletariaatin diktatuurin pystyttämistä ja sosialismin rakentamista voittaen siten taloutemme kapitalistiset ainekset vallankumouksemme sisäisten voimien pohjalla.

Mitä on sosialismin lopullinen voitto maassamme?

Se merkitsee täydellisten takeiden luomista interventiota ja restauratioyrityksiä vastaan sillä perustalla, että sosialistinen vallankumous voittaa ainakin muutamissa maissa.

Kun sosialismin voiton mahdollisuus yhdessä maassa merkitsee yhdelle maalle (me tarkoitamme tietysti meidän maattamme) täysin voitettavissa olevien sisäisten ristiriitojen ratkaisemisen mahdollisuutta, niin sosialismin lopullisen voiton mahdollisuus merkitsee niiden sosialismin maan ja kapitalismin maitten välisten ulkoisten ristiriitojen ratkaisemisen mahdollisuutta, jotka ristiriidat voidaan voittaa vain useammassa maissa tapahtuvan proletaarisen vallankumouksen voimilla.

Ken sotkee toisiinsa nämä kaksi ristiriitaryhmää, hän on joko auttamaton sotkija tai parantumaton opportunisti.

Sellainen on puolueemme peruslinja.

3. VKP(b):n XIV KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMA

Tämä puolueemme linja sai ensi kerran virallisen ilmaisunsa XIV konferenssin tunnetussa päätöslauselmassa kysymyksestä, joka koskee kansainvälistä tilannetta, kapitalismin vakaantumista ja sosialismin rakentamista yhdessä maassa. Mielestäni tämä päätöslauselma on eräs tärkeimpiä puolueasiakirjoja puolueemme historiassa ei vain siksi, että se on suurenmoinen mielenosoitus Leninin linjan puolesta kysymyksessä sosialismin rakentamisesta maassamme, vaan myöskin siksi, että se on samalla trotskilaisuuden suoranaista tuomitsemista. Mielestäni on paikallaan mainita tärkeimmät kohdat tästä päätöslauselmasta, joka hyväksyttiin, niin kummallista kuin se onkin, Zinovjevin alustuksen johdosta. (Liikettä salissa.)

Näin tuossa päätöslauselmassa sanotaan sosialismin voitosta yhdessä maassa:

„Yleensä sosialismin voitto (ei lopullisen voiton mielessä) on ehdottomasti mahdollinen * yhdessä maassa“⁸⁶.

Socialismin lopullista voittoa koskevasta kysymyksestä päätöslauselmassa sanotaan:

„...Kahden aivan vastakkaisen yhteiskuntajärjestelmän olemassaolo aiheuttaa alituisen kapitalistisen saarron vaaran, taloudellisen painostuksen muiden muotojen, aseellisen intervention ja restauration vaaran. **Socialismin lopullisen voiton** ainoana takeena, s.o. takeena restauratiota vastaan, on siis voittoisa sosialistinen vallankumous useammassa maassa“⁸⁷.

Mutta kuulkaapa, mitä päätöslauselmassa sanotaan täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisesta ja trotskilaisuudesta:

---

* Alleviivaus minun. J. St.

„Se ei suinkaan merkitse sitä, että täydellisen sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen olisi mahdotonta sellaisessa jälkeenjääneessä maassa kuin Venäjällä ilman teknillisessä ja taloudellisessa suhteessa kehittyneemmillä mailta tulevaa „valtion apua“ (Trotski). Trotskin permanentin vallankumouksen teorian perusosana on väite, että „sosialistisen talouden todellinen nousu Venäjällä tulee mahdolliseksi vasta proletariaatin voiton jälkeen Euroopan tärkeimmissä maissa“ (Trotski, vuonna 1922), väite, joka tuomitsee Neuvostoliiton proletariaatin nykyisellä kaudella fatalistiseen passiivisuuteen. Tuollaisia „teorioita“ vastaan toveri Lenin kirjoitti: „Äärettömän kaavamainen esimerkiksi on se heidän perustelunsa, jonka he ovat oppineet ulkoa Länsi-Euroopan sosialidemokratian kehityskautena ja jonka ajatuksena on se, että me emme ole vielä kasvaneet sosialismin tasolle, ettei meillä ole vielä sosialismin objektiivisia taloudellisia edellytyksiä, kuten kaikenlaiset „oppineet“ herrat heidän keskuudessaan sanovat“ (Huomautuksia Suhanovista.) (VKP(b):n XIV konferenssin päätöslauselmasta „Kominternin ja VKP(b):n tehtävistä Kominternin Toimeenpanevan komitean laajennetun täysistunnon yhteydessä“ ⁸⁸.)

Mielestäni nämä XIV konferenssin päätöslauselman peruspykälät eivät kaipaa selityksiä. Sen selvemmin ja määrätymmin ei enää voida sanoa. Erikoista huomiota kiinnittää se kohta päätöslauselmasta, jossa trotskilaisuuden ja suhanovilaisuuden välille pannaan yhtäläisyysmerkki. Mitä sitten on suhanovilaisuus? Leninin tunnetuista kirjoituksista Suhanovia vastaan me tiedämme, että suhanovilaisuus on erään lajin sosialidemokratismia, menshevismia. Tämä on erittäin välttämätöntä korostaa sitä varten, jotta ymmärrettäisiin, miksi Zinovjev, joka XIV konferenssissa puolusti tätä päätöslauselmaa, on sen jälkeen loitonnut siitä ja asettunut Trotskin kannalle, jonka kanssa hän nyt on liitossa.

Kansainvälisen tilanteen yhteydessä päätöslauselmassa pannaan edelleen merkille kaksi puolueen peruslinjasta erkanevaa poikkeamaa, jotka saattavat muodostua vaaraksi puolueelle.

Kuulkaa, mitä päätöslauselmassa sanotaan näistä vaaroista:

„Kansainvälisellä areenalla muodostuneen tilanteen johdosta puolueettamme saattaa tänä kautena uhata kaksi vaaraa: 1) passiivisuuspoikkeama, joka johtuu siitä, että tulkitaan liian laajennetussa mielessä muutamien paikoin ilmenevää kapitalismin vakaantumista ja kansainvälisen vallankumouksen vauhdin hidastumista, riittävän innoituksen puute tarmokkaaseen ja järjestelmälliseen työhön sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseksi Neuvostoliitossa kansainvälisen vallankumouksen vauhdin hidastumisesta huolimatta, ja 2) poikkeama kansalliseen rajoittuneisuuteen, kansainvälisten proletaaristen vallankumousmiesten velvollisuuksien unohtaminen, tiedoton välinpitämättömyys siihen nähden, että Neuvostoliiton kohtalo on kiinteästi riippuvainen kehittyvästä, vaikkakin hitaasti kehittyvästä, kansainvälisestä proletaarisesta vallankumouksesta, sen käsittämättömyys, että ei ainoastaan kansainvälinen liike tarvitse maailman ensimmäistä proletaarista valtiota, sen lujittumista ja sen mahtin voimistumista, vaan myöskin proletariaatin diktatuuri Neuvostoliitossa tarvitsee apua kansainvälisen proletariaatin taholta“. (VKP(b):n XIV konferenssin päätöslauselma „Kominternin ja VKP(b):n tehtävistä Kominternin Toimeenpanevan komitean laajennetun täysistunnon yhteydessä“.)

Tästä lainauksesta näkyy, että ensimmäisestä poikkeamasta puhuessaan XIV konferenssi tarkoitti poikkeamaa, joka ei usko sosialistisen rakennustyön voittoon maassamme ja joka on levinnyt trotskilaisien keskuudessa. Toisesta poikkeamasta puhuessaan se tarkoitti sitä poikkeamaa, joka unohtaa vallankumouksemme kansainväliset perspektiivit ja joka on

jonkin verran levinnyt eräiden kansainvälisen politiikan alalla toimivien työntekijäin keskuuteen, jotka eksyvät joskus „vaikutusalueiden“ järjestämisen kannalle riippuvaisissa maissa.

Leimaamalla kummankin poikkeaman puolue kokonaisuudessaan ja sen Keskuskomitea julistivat siten sodan näiden poikkeamien muodossa uhkaavia vaaroja vastaan.

Sellaisia ovat tosiasiat.

Kuinka on saattanut käydä niin, että Zinovjev, joka erikoisessa alustuksessaan puolusti XIV konferenssin päätöslauselmaa, on myöhemmin poikennut tämän päätöslauselman linjalta, joka on samalla myöskin leninismien linja? Kuinka on saattanut käydä niin, että loitotessaan leninismistä hän heitti samalla puolueelle naurettavan syytöksen kansallisesta rajoituneisuudesta verhoten tällä syytöksellä omaa loittonemistaan leninismistä, — tästä tempusta yritän nyt kertoa teille, toverit.

4. „UUDEN OPPOSITION“ SIIRTYMINEN TROTSKILAISUUDEN KANNALLE

„Uuden opposition“ nykyisten johtajien Kamenevin ja Zinovjevin erimielisyydet puolueemme Keskuskomitean kanssa kysymyksessä sosialismin rakentamisesta maassamme saivat avoimen muodon ensi kerran XIV konferenssin edellä. Tarkoitin erästä konferenssin edellä pidettyä Keskuskomitean Politbyroon istuntoa, jossa Kamenev ja Zinovjev yrittivät tässä kysymyksessä puolustaa omalaatuista kantaa, jolla ei ole mitään yhteistä puolueen linjan kanssa ja joka käy pääpiirteissään yhteen Suhanovin kannan kanssa.

Joulukuussa 1925, s.o. 7 kuukauden kuluttua, VKP(b):n Moskovan komitea kirjoitti tästä asiasta vastaukseksi Leningradin entisen huippuryhmän tunnettuun lausuntoon seuraavaa:

„Äskettäin Kamenev ja Zinovjev puolustivat Politbyroossa sellaista kantaa, että me muka emme voi selviytyä sisäisistä vaikeuksista teknillisen ja taloudellisen takapajuisuutemme vuoksi, ellei kansainvälinen vallankumous meitä pelasta. Me sitävastoin yhdessä Keskuskomitean enemmistön kanssa olemme sitä mieltä, että me voimme rakentaa sosialismin, rakennamme sitä ja rakennamme sen valmiiksi huolimatta teknillisestä takapajuisuudestamme ja sen uhallakin. Olemme sitä mieltä, että tämä rakennustyö tulee tietysti käymään paljon hitaammin kuin maailman mitassa saavutetun voiton oloissa, mutta sitenkin me kuljemme ja tulemme kulkemaan eteenpäin. Aivan samoin me arvelemme, että Kamenevin ja Zinovjevin kanta osoittaa uskon puutetta työväenluokkamme ja sen mukana kulkevien talonpoikaisjoukkojen sisäisiin voimiin. Mielestämme se on poistumista leniniläiseltä kannalta“ (kts. „Vastauksia“).

Minun on huomautettava, toverit, että Kamenev ja Zinovjev eivät yrittäneetkään kumota tätä Moskovan komitean lausuntoa, joka julkaistiin „Pravdassa“ XIV edustajakokouksen ensimmäisten istuntojen aikana, ja siten he vaiteliaasti tunnustivat sen, että Moskovan komitean esittämät syytökset pitävät paikkansa.

Itsessään XIV konferenssissa Kamenev ja Zinovjev myönsivät muodollisesti puolueen linjan oikeaksi kysymyksessä sosialismin rakentamisesta maassamme. Heitä pakotti siihen nähtävästi se seikka, että Kamenevin ja Zinovjevin kanta ei saanut kannatusta Keskuskomitean jäsenten keskuudessa. Enemmänkin,

kuten jo sanoin, Zinovjev jopa puolusti XIV konferenssissa pitämässään erikoisessa selostuksessa XIV konferenssin tunnettua päätöslauselmaa, joka, kuten olette voineet tulla siitä vakuuttuneiksi, ilmaisee puolueemme linjaa. Mutta myöhemmät tapahtumat ovat osoittaneet, että Zinovjev ja Kamenev puolustivat puolueen linjaa XIV konferenssissa vain muodollisesti, ulkonaisesti, pysyen todellisuudessa omalla kannallaan. Zinovjevin „Leninismi“ nimisen kirjan ilmestyminen syyskuussa 1925 on tässä suhteessa „merkkitapaus“, joka muodostaa vedenjakajan sen Zinovjevin, joka XIV konferenssissa puolusti puolueen linjaa, ja sen Zinovjevin välille, joka on luopunut puolueen linjasta, leninismistä, ja siirtynyt trotskilaisuuden aatteelliselle kannalle.

Kas näin Zinovjev kirjoittaa kirjassaan:

„Sosialismin lopullisella voitolla on ymmärrettävä ainakin: 1) luokkien hävittämistä ja siis 2) yhden luokan diktatuurin, tässä tapauksessa proletariaatin diktatuurin, lakkauttamista“... „Tehdäksemme itsellemme vieläkin selvemmäksi“, sanoo Zinovjev edelleen, „kuinka tämä kysymys on meillä Neuvostoliitossa vuonna 1925, on osattava erottaa kaksi asiaa: 1) taattu mahdollisuus sosialismin rakentamiseen, — tällainen mahdollisuus sosialismin rakentamiseen on tietysti täysin ajateltavissa yhdenkin maan puitteissa. ja 2) sosialismin lopullinen rakentaminen ja lujittaminen, s.o. sosialistisen järjestelmän, sosialistisen yhteiskunnan toteuttaminen“ (kts. Zinovjevin „Leninismi“, s. 291 ja 293).

Kuten näette, tässä on kaikki sotkettu ja pantu ylösalaisin. Zinovjevin mukaan voittaminen, sosialismin voiton mielessä yhdessä maassa, merkitsee sitä, että on olemassa mahdollisuus rakentaa sosialismia, mutta ei ole mahdollisuutta rakentaa sitä valmiiksi.

Rakentaa ollen varma siitä, ettet voi rakentaa valmiiksi. Tämä onkin näköjään sitä, mitä Zinovjev nimittää sosialismin voitoksi yhdessä maassa. (Naurua.) Mitä tulee sosialistisen yhteiskunnan täydelliseen rakentamiseen, niin hän sotkee sen kysymykseen lopullisesta voitosta osoittaen siten, ettei hän ymmärrä lainkaan koko kysymystä sosialismin voitosta maassamme. Rakentaa sosialistista taloutta tietäen, ettet voi rakentaa valmiiksi, — niin pitkälle on Zinovjev luisunut.

Sanomattakin on selvää, ettei tällaisella kannalla ole mitään yhteistä leninismin peruslinjan kanssa kysymyksessä sosialismin rakentamisesta. Sanomattakin on selvää, että tällainen kanta, joka heikentää proletariaatin tahdonvoimaa sosialismin rakentamisessa maassamme ja joka jarruttaa siten vallankumouksen valloilleen pääsyä muissa maissa, panee ylösalaisin internationalismin perusteetkin. Tämä on juuri se kanta, joka menee suoraa tietä trotskilaisuuden aatteellisia asemia kohti ja ojentaa sille kättä.

Samaa on sanottava Zinovjevin esiintymisistä XIV edustajakokouksessa joulukuussa 1925. Kuulkaa, mitä hän sanoi XIV edustajakokouksessa arvostellessaan Jakovlevia:

„Katsokaapa, kuinka pitkälle meni puheissaan esimerkiksi toveri Jakovlev viimeisessä Kurskin läänin puoluekonferenssissa. „Voimmeko me yhdessä maassa“, kysyy hän, „ollen kailta puolin kapitalististen vihollisten ympäröiminä, voimmeko me näissä oloissa rakentaa sosialismin yhdessä maassa?“ Ja vastaa: „Kaiken edellä sanotun perusteella meillä on oikeus sanoa, että me emme ainoastaan rakenna sosialismia, vaan että me siitä huolimatta, että olemme toistaiseksi yksin, että olemme toistaiseksi maailman ainoa neuvostomaa, neuvostovaltio,—

me rakennamme tämän sosialismin valmiiksi“ („Kurskaja Pravda“ № 279 joulukuun 8 piltä 1925). Onko tämä leniniläinen kysymyksen asettelu, kysyy Zinovjev, eikä tämä haiskahda kansalliselta rajoittuneisuudelta? * (Zinovjev, Loppulausunto puolueen XIV edustajakokouksessa).

Siis Jakovlevia, joka pääpiirteissään puolusti puolueen ja leninismien linjaa, pitää syyttää kansallisesta rajoittuneisuudesta. Siis XIV konferenssin tunnetussa päätöslauselmassa vahvistetun puolueen linjan puolustaminen onkin kansalliseen rajoittuneisuuteen lankeamista. Tällaisesta meillä sanotaan: pitkällepä on jouduttu! Siinä oikeastaan onkin koko se Zinovjevin tempu, jolla hän yrittää verhota luopumistaan leninismistä heittämällä leniniläisiä vastaan nauretavan syytöksen kansallisesta rajoittuneisuudesta.

Siksi oppositioblokkia koskevissa teeseissä puhutaankin pelkkää totuutta, kun niissä väitetään, että „uusi oppositio“ on siirtynyt trotskilaisuuden kannalle peruskysymyksessä sosialismin voiton mahdollisuudesta maassamme tai — mikä merkitsee samaa — kysymyksessä vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä.

Kamenevilla on tässä kysymyksessä muodollisesti jonkin verran erikoinen asenne, mikä on tässä pantava merkille. Onhan tosiasia, että Kamenev, toisin kuin Zinovjev, sanoi avoimesti sekä XIV puoluekonferenssissa että myöskin puolueen XIV edustajakokouksessa olevansa solidaarinen puolueen linjan kanssa kysymyksessä sosialismin rakentamisesta maassamme. XIV edustajakokous ei kuitenkaan ottanut vakavalta kan-

---

* Alleviivaus minun. J. St.

nalta tätä Kamenevin lausuntoa, se ei uskonut häneen sanan perusteella, vaan Keskuskomitean toimintaselostuksen johdosta tehdyssä päätöslauselmassa mainitsi hänet niiden henkilöiden joukossa, jotka ovat loitonneet pois leninismistä. Miksi? Siksi, että Kamenev ei halunnut eikä pitänyt tarpeellisena vahvistaa teoilla ilmoitustaan, että hän on solidaarinen puolueen linjan kanssa. Mitä merkitsee lausuntonsa vahvistaminen teoilla? Se merkitsee eroamista niistä, jotka taistelevat puolueen linjaa vastaan. Puolue tuntee paljonkin esimerkkejä siitä, että henkilöt, jotka sanoissa ovat julistaneet olevansa solidaarisia puolueelle, ovat kuitenkin jatkaneet poliittista ystävyyttä sellaisten aineiden kanssa, jotka käyvät taistelua puoluetta vastaan. Sellaisissa tapauksissa Lenin sanoi tavallisesti, että tuollaiset puolueen linjan „kannattajat“ ovat pahempia kuin sen viholliset. Tunnettua on, että esimerkiksi Trotski julisti imperialistisen sodan kaudella moneen kertaan solidaarisuuttaan ja uskollisuuttaan internationalismin periaatteille. Mutta siitä huolimatta Lenin nimitti häntä silloin „socialihauvinistien apuriksi“. Minkä tähden? Sentähden, että julistaessaan internationalisuuttaan Trotski ei kuitenkaan halunnut katkaista välejänsä Kautskyn ja Martovin, Potresovin ja Tsheidzen kanssa. Ja Lenin oli tietysti oikeassa. Jos haluat, että ilmoituksesi otettaisiin vakavalta kannalta, niin vahvista sanasi teoilla ja lopeta poliittinen ystävyyspito sellaisten henkilöitten kanssa, jotka käyvät taistelua puolueen linjaa vastaan.

Siksipä olenkin sitä mieltä, että Kamenevin ilmoituksia hänen solidaarisuudestaan puolueen linjan kanssa sosialismin rakentamista koskevassa kysymyksessä ei

voida ottaa täydestä, koska hän ei halua vahvistaa sanojaan teoilla ja pysyy edelleenkin blokissa trotskilaisten kanssa.

5. TROTSKIN SANAHELINÄÄ. SMILGA. RADEK

Jotkut voivat sanoa, että kaikki tämä on oikein ja paikallaan. Mutta eikö ole joitakin perusteita ja asiakirjoja, jotka osoittaisivat, että oppositioblokin johtajat olisivat taipuvaisia kääntymään sosialidemokratteisesta poikkeamasta leninismiin? Esimerkiksi vaikkapa Trotskin kirjanen „Sosialismiin vaiko kapitalismiin?“ Eikö se, tuo kirjanen, ole merkinä siitä, että Trotski olisi myöntynyt luopumaan periaatteellisista virheistään? Eräät jopa luulevat sellaista, että tässä kirjassaan Trotski on todellakin luopunut tai yrittää luopua periaatteellisista virheistään. Minua, syntistä, vaivaa nyt kuitenkin jonkinlainen epäusko tuohon juttuun nähden (naurua) ja minun on sanottava, että tuollaiset oletukset eivät valitettavasti vastaa laisinkaan todellisuutta.

Tässä esimerkiksi kaikkein kirkkain kohta Trotskin kirjasta „Sosialismiin vaiko kapitalismiin?“:

„Valtion suunnittelukomitea (Gosplan) on julkaissut yhteenvedotaulukon Neuvostoliiton kansantalouden „kontrolli“-lukuista vuodeksi 1925/26. Kaikki tuo kuulostaa hyvin kuivalta ja, niin sanoakseni, byrokraattiselta. Mutta näistä kuivista tilastollisista sarakkeista ja miltei yhtä kuivista ja pidättyväisistä selityksistä niihin kaikuu kasvavan sosialismin ihana historiallinen musiikki“ (L. Trotski, „Sosialismiin vaiko kapitalismiin?“. Kustannusliike „Planovoje Hozjaistvo“, 1925, s 1).

Mitä se sellainen „kasvavan sosialismin ihana historiallinen musiikki“ on? Mikä on tämän „ihanan“ lauseen ajatus, jos tässä lauseessa ylipäänsä on jotain

ajatusta? Onko siinä vastaus, edes vastaukseen vivahdava viittaus kysymykseen sosialismin voiton mahdollisuudesta maassamme? Kasvavan sosialismin historiallisesta musiikista voitiin puhua sekä vuonna 1917, jolloin me kukistimme porvariston, että myöskin vuonna 1920, jolloin me heitimme interventit ulos maastamme, sillä se oli todellakin kasvavan sosialismin ihanaa historiallista musiikkia, kun me kukistettuamme porvariston vuonna 1917 ja ajettuamme interventit maastamme annoimme koko maailmalle ihania näytteitä kasvavan sosialismin voimasta ja mahdollista maassamme. Mutta onko sillä ja voiko sillä olla mitään yhteyttä kysymykseen sosialismin voittoisan rakentamisen mahdollisuudesta maassamme? Me voimme,—sanoo Trotski,—kulkea sosialismia kohti. Mutta voimmeko me päästä sosialismiin,—siitä on kysymys. Eikö ole järjetöntä kulkea, jos kerran tiedetään, ettei sosialismiin kuitenkaan päästä? Ei, toverit, Trotskin „ihana“ lause musiikista ynnä muusta ei ole vastaus kysymykseen, vaan asianajajan veruke ja „musikaalinen“ keino karttaa vastauksen antamista kysymykseen. (Ääniä paikalta: „Oikein!“.)

Mielestäni tämä Trotskin ihana ja musikaalinen sanahelinä voitaisiin rinnastaa sen korulauseen kanssa kysymyksessä leninismien määrittelystä, jonka Trotski aikoinaan antoi kirjassaan „Uusi suunta“. Haluatteko kuulla:

„Leninismi vallankumouksellisen toiminnan järjestelmänä edellyttää ajattelun ja kokemusten kasvattamaa vallankumouksellista tajuntaa, joka on samaa yhteiskunnallisella alalla kuin lihasaistimus fyysillisessä työssä“ (L. Trotski, „Uusi suunta“. Kustannusliike „Krasnaja Nov“, 1924, s. 47).

Leninismi „lihasaistimuksena fyysillisessä työssä“. Todellakin, eikö se olekin uutta, originellia ja syvämielteistä. Ymmärsittekö te siitä jotain? (Naurua.) Kaikki se on hyvin värikästä, musikaalista ja, voidaan sanoa, jopa suurenmoistakin. Siitä puuttuu vain „vähäistä“: yksinkertaista ja inhimillistä leninismien määrittelyä.

Lenin tarkoitti juuri tällaista Trotskin erikoista viehättymistä musikaalisiin fraaseihin, kun hän kirjoitti Trotskista muun muassa seuraavat kirjeet, mutta totuudenmukaiset sanat:

„Ei kaikki ole kultaa, mikä kiiltää. Trotskin fraaseissa on paljon loistoa ja ääntä, mutta sisältöä niistä puuttuu“ (kts. XVII osa, s. 383).

Näin on asianlaita vuonna 1925 julkaistun Trotskin kirjan suhteen, jonka nimenä on „Sosialismiin vaiko kapitalismiin?“.

Mitä tulee myöhempään aikaan, esimerkiksi vuoden 1926, niin meillä on olemassa asiakirja syyskuulta 1926, jonka Trotski on allekirjoittanut ja joka ei jätä pienintäkään epäilystä siitä, etteikö Trotski olisi edelleenkin omalla, puolueen hylkäämällä kannallaan. Tarkoitin Trotskin kirjettä oppositiolaisille.

Tässä asiakirjassa sanotaan:

„Leningradilainen oppositio on ryhtynyt hälyttämään ajoissa sen johdosta, että maaseudulla tapahtuvaa luokkajakaantumista hämätään, sen johdosta, että kulakki kasvaa ja sen vaikutus voimistuu ei ainoastaan talouden vaistovaraisiin prosesseihin, vaan myöskin Neuvostovallan politiikkaan; sen johdosta, että oman puolueemme riveissä on Buharinin suojassa syntynyt teoreettinen koulukunta, joka selvästi heijastaa taloutemme pikkuporvarillisen luonnonvoiman painostusta; leningradilainen oppositio on esiintynyt tarmokkaasti sosialismin yhdessä maassa raken-

tamisen teoriaa vastaan kansallisen rajoittuneisuuden teoreettisena puolusteluna“...* (Liitteistä NKP(b):n Keskuskomitean Politbyroon istuntojen pikakirjoituspöytäkirjaan lokakuun 8 ja 11 pttä 1926 puolueen sisäisen tilanteen kysymyksestä.)

Siinä, tuossa Trotskin allekirjoittamassa asiakirjassa, on sanottu kaikki: sekä se, että „uuden opposition“ johtajat ovat loitonneet leninismistä trotskilaisuuteen, että se, että Trotski on edelleenkin kokonaan ja täydellisesti entisellä kannallaan, sosialidemokraattisen poikkeaman kannalla puolueessamme.

Entä muut oppositioblokin johtajat, esimerkiksi Smilga ja Radek? Mielestäni nämä henkilöt ovat myös oppositioblokin johtajia. Miksi Smilga ja Radek eivät olisi johtajia? Kuinka he arvioivat puolueen kannan, leninismien kannan kysymyksessä sosialismin rakentamisesta maassamme?

Kuulkaapa, mitä esimerkiksi Smilga puhui Kommunistisessa akatemiassa syyskuussa 1926:

„Minä väitän“, sanoo hän, „että hän (Buharin. J. St.) on kokonaan kuntoonpalauttamisideologian pauloissa, hän pitää todistettuna, että maamme taloudellinen takapajuisuus ei voi olla esteenä sosialistisen järjestelmän rakentamiselle Venäjällä... Olen sitä mieltä, että tehdessämme sosialistista rakennustyötä me rakennamme tietysti sosialismia. Mutta herää kysymys, antaako kuntoonpalauttamiskausi perusteita marxilaisuuden ja leninismien keskeisimmän kohdan tarkistamista ja revisiointia varten, kohdan, joka sisältää sen, että yhdessä, teknillisesti takapajuisessa maassa sosialismia ei voida rakentaa valmiiksi“ * (Smilga, Kommunistisessa akatemiassa syyskuun 26 pnä 1926 pidetty puhe kontrolliluvuista).

Kuten näette, tämäkin on „kanta“, joka käy täydellisesti yhteen hra Suhanovin kannan kanssa perus-

* Alleviivaus minun. J. St.

kysymyksessä vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä. Eikö ole totta, että Smilgan kanta on täydellisesti yhtäpitävä Trotskin kannan kanssa, jota olen nimittänyt, täydellä syyllä nimittänyt, sosialidemokraattisen poikkeaman kannaksi? (Ääniä: „Oikein!“.)

Voidaanko oppositioblokkia pitää vastuunalaisena Smilgan tuollaisista puheista? Voidaan ja täytyykin pitää. Onko oppositioblokki milloinkaan yrittänyt tehdä eroa Smilgasta? Ei, ei ole yrittänyt. Päinvastoin, se on kaikin keinoin kannattanut Smilgaa hänen esiintymisissään Kommunistisessa akatemiassa.

Sitten tässä on toinenkin johtaja, Radek, joka on puhunut Kommunistisessa akatemiassa yhdessä Smilgan kanssa ja peittonnut siellä meikäläiset „maan tasalle“. (Naurua.) Meillä on olemassa asiakirja, joka osoittaa, että Radek ivaili ja pilkkasi teoriaa sosialismin rakentamisesta maassamme nimittäen sitä teoriaksi sosialismin rakentamisesta „yhdessä kihlakunnassa“ tai vieläpä „yhdellä kadullakin“ ja tovereitten välihuomautuksiin paikalta, että tuo teoria on „Leninin aate“, Radek vastasi:

„Te olette lukeneet huonosti Leniniä; jos Vladimir Iljitsh olisi elossa, niin hän sanoisi, että se on shtshedriniläinen aate. Shtshedrinin „Pompadoureissa“ on yksi ainoa pompadouri, joka rakentaa liberalismia yhdessä kihlakunnassa“ (Radekin puheesta Kommunistisessa akatemiassa).

Voidaanko tätä Radekin halpamaista ja liberaalista hihitystä sosialismin yhdessä maassa rakentamisen aatteen johdosta nimittää muuksi kuin täydellisen eron tekemiseksi leninismistä? Onko oppositioblokki vastuussa tästä Radekin halpamaisuudesta? On ehdot-

tomasti. Miksi se ei sitten tee eroa siitä? Siksi, että oppositioblokki ei aio luopua leninismistä eroamisen kannastaan.

6. RAKENNUSTYÖMME PERSPEKTIIVEJÄ KOSKEVAN KYSYMYKSEN RATKAISEVA MERKITYS

Jotkut saattavat kysyä: miksi kiistellään vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä, miksi kiistellään siitä, mitä tapahtuu joskus tulevaisuudessa tai mitä saattaa tulla tulevaisuudessa, — eiköhän olisi parempi heittää syrjään kaikki nuo kiistat ja käydä käsiksi käytännölliseen työhön?

Mielestäni, toverit, sellainen kysymyksen asettaminen on perin juurin väärä.

Me emme voi mennä eteenpäin tietämättä, minne on kuljettava, tietämättä liikkeen päämäärää. Me emme voi rakentaa ilman perspektiivejä, ilman varmuutta siitä, että alettuamme rakentaa sosialistista taloutta me voimme rakentaa sen valmiiksi. Puolue ei voi johtaa rakennustyötä ilman selviä perspektiivejä, ilman selviä päämääriä. Me emme voi elää Bernsteinin reseptin mukaan: „Liike on kaikki kaikessa, päämäärä ei ole mitään“. Päinvastoin, meidän vallankumouksellisten on alistettava eteenpäinmenomme, koko käytännöllinen työmme proletarisen rakennustyön tärkeimmälle luokkapäämäärälle. Ilman sitä me joudumme kiertämättä ja ehdottomasti opportunistin suohon.

Edelleen. Ilman rakennustyömme selviä perspektiivejä, ilman varmuutta sosialismin valmiiksi rakentamisesta työläisjoukot eivät voi osallistua tietoisesti tähän rakennustyöhön, he eivät voi tietoisesti johtaa

talonpoikaistoa. Ilman varmuutta sosialismin valmiiksi rakentamisesta ei voi olla tahtoa sosialismin rakentamiseen. Kukapa haluaisi rakentaa tietäen, ettei hän kuitenkaan voi rakentaa valmiiksi? Sosialististen perspektiivien puuttuminen rakennustyössämme johtaa sen vuoksi kiertämättä ja ehdottomasti proletariaatin tahdonvoiman heikkenemiseen tässä rakennustyössä.

Edelleen. Proletariaatin tahdonvoiman heikkeneminen sosialismin rakentamisessa ei voi olla aiheuttamatta taloutemme kapitalististen ainesten voimistumista. Sillä mitä merkitsee sosialismin rakentaminen, ellei sitä, että voitetaan taloutemme kapitalistiset ainekset. Lamaannus- ja tappiomielialat työväenluokassa eivät voi olla innostamatta kapitalististen ainesten toiveita vanhan järjestelmän palauttamiseksi. Ken aliarvioi rakennustyömme sosialististen perspektiivien ratkaisevaa merkitystä, hän auttaa taloutemme kapitalistisia aineksia, hän viljelee antautumismielialaa.

Vihdoin, jos proletariaatin tahto saada voitto taloutemme kapitalistisista aineksista pääsee heikkenemään, mikä jarruttaa sosialistista rakennustyötämme, niin se ei voi olla pidättämättä kansainvälisen vallankumouksen valloilleen pääsemistä kaikissa maissa. Ei pidä unohtaa sitä, että maailman proletariaatti seuraa taloudellista rakennustyötämme ja saavutuksiamme tällä rintamalla toivossa, että me selviydymme voittajina tästä taistelusta, että meidän onnistuu rakentaa sosialismi. Lukematon määrä työläisvaltuustoja, joita saapuu meille Länneistä ja jotka tunnustelevat rakennustyömme jokaista kohtaa, osoittaa sitä, että meidän taistelullamme rakennustyön rintamalla on valtava kansainvälinen merkitys kaikkien maiden proletaarien

vallankumouksellistamisen mielessä. Ken yrittää supistaa rakennustyömme sosialistisia perspektiivejä, hän yrittää sammuttaa kansainvälisen proletariaatin toiveita voittomme suhteen, ja ken sammuttaa näitä toiveita, hän rikkoo proletaarisen internationalismin alkeellisimpia vaatimuksia. Lenin oli tuhat kertaa oikeassa sanoessaan:

„Nyt me vaikutamme kansainväliseen vallankumoukseen pääasiallisesti talouspolitiikallamme. Kaikki katsovat Venäjän Neuvostotasavaltaan, kaikki työtätekevät maailman kaikissa maissa, poikkeuksetta ja ilman mitään liioittelua... Taistelu on siirtynyt tälle alalle koko maailman mitassa. Jos me ratkaisemme tämän tehtävän,— niin silloin olemme voittaneet kansainvälisessä mitassa varmasti ja lopullisesti. Siksi taloudellisen rakennustyön kysymykset saavat meillä nyt poikkeuksellisen merkityksen. Tällä rintamalla meidän on saavutettava voitto hitaalla, vähitellen tapahtuvalla,— nopeasti ei voida,— mutta järkähtämättömällä kohoamisella ja eteenpäinmenolla“ * (kts. XXVI osa, s. 410—411).

Juuri siksi olenkin sitä mieltä, että kiistoillamme sosialismin voiton mahdollisuudesta maassamme on mitä tärkein merkitys, sillä näissä kiistoissa taotaan ja määritellään ratkaisua kysymykselle työmme perspektiiveistä, tämän työn luokkapäämääristä, tämän työn perussuunnasta lähi aikoina.

Juuri siksi olenkin sitä mieltä, että kysymyksellä rakennustyömme sosialistisista perspektiiveistä on meille ensiarvoinen merkitys.

7. OPPOSITIOBLOKIN POLIITTISET PERSPEKTIIVIT

Oppositioblokin poliittiset perspektiivit johtuvat heidän perusvirheestään vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä.

* Alleviiwaus minun. J. St.

Koska kansainvälinen vallankumous viivästyy eikä oppositio usko vallankumouksemme sisäisiin voimiin, niin sen edessä on kaksi perspektiiviä:

joko puolueen ja valtiokoneiston rappeutuminen, kommunismin „parhaimpien ainesten“ (s.o. opposition) tosiasiallinen poistuminen vallasta ja uuden, „puhtaasti proletaarisen“ puolueen muodostaminen näistä aineksista, joka puolue on oppositiossa viralliseen, ei „puhtaasti“ proletaariseen puolueeseen (Ossovskin perspektiivi);

tahi yritykset saada oman kärsimättömyytensä näyttämään todellisuudelta, kapitalismin osittaisen vakaantumisen kieltäminen ja „yli-inhimilliset“, „sankarilliset“ hyppäykset ja ryntäilyt niin sisäpolitiikan alalle (yliteollistaminen) kuin myöskin ulkopoliitiikan alalle („ultravasemmistolaiset“ fraasit ja eleet).

Mielestäni Ossovski on kaikkein rohkein ja kaikkein miehuullisin kaikista oppositiolaisista. Jos oppositioblokilla olisi riittänyt miehuullisuutta ja johdonmukaisuutta, niin sen olisi pitänyt lähteä Ossovskin tielle. Mutta koska oppositioblokilla ei riitä johdonmukaisuutta enempää kuin miehuullisuuttakaan, niin se luisuu jälkimmäisen perspektiivin tielle, „yli-inhimillisten“ hyppäysten tielle ja „sankarillisiin“ ryntäilyihin asiain objektiivisen kulun alalle.

Siitä johtuu kapitalismin osittaisen vakaantumisen kieltäminen, ammattiliitoista loittonemisen tai vieläpä eroamisenkin tunnus Länessä, Englantilais-Venäläisen komitean hajoittamisvaatimus, vaatimus maamme teollistamisesta miltei puolessa vuodessa j.n.e.

Siitä johtuu oppositioblokin politiikan seikkailumaisuus.

Tässä yhteydessä saa erikoisen merkityksen oppositioblokin teoria (mikä on myöskin trotskilaisuuden teoria) talonpoikaiston yli hyppäämisestä meillä, meidän maassamme, maamme teollistamisessa, ammattiliittojen taantumuksellisuuden yli hyppäämisestä siellä, Lännessä, varsinkin Englannin lakon aikana.

Oppositioblokki luulee, että kun puolue on laatinut oikean linjan, niin se on täysin riittävää sitä varten, jotta puolueesta tulisi joukko puolue heti ja viipymättä, jotta puolue voisi johtaa joukot ratkaisutaisteluihin heti ja viipymättä. Oppositioblokki ei ymmärrä sitä, että tällaisella suhtautumisella joukkojen johtamiskysymykseen ei ole mitään yhteistä leninismin kannan kanssa.

Olivatko Leninin vuoden 1917 keväällä antamat Huhtikuun teesit neuvostovallankumouksesta oikeat? ⁸⁹ Kyllä, ne olivat oikeat. Miksi sitten Lenin ei silloin kehoittanut kukistamaan viipymättä Kerenskin hallitusta? Miksi hän taisteli „ultravasemmistolaisia“ ryhmiä vastaan puolueessamme, jotka nostivat silloin tunnuksen Väliaikaisen hallituksen viipymättömästä kukistamisesta? Siksi, että Lenin tiesi, ettei vallankumouksen suorittamiseen riitä se, että on olemassa oikea puoluelinja. Siksi, että Lenin tiesi, että vallankumouksen suorittamiseen tarvitaan vielä erästä seikkaa, nimittäin sitä, että joukot, laajat työläisjoukot tulevat omasta kokemuksestaan vakuuttuneiksi puolueen linjan oikeellisuudesta. Siihen taas vuorostaan tarvitaan aikaa, puolueen väsymätöntä työtä joukkojen keskuudessa, väsymätöntä työtä joukkojen saamiseksi vakuuttuneiksi puolueen linjan oikeellisuudesta. Juuri siksi Lenin, esittäessään vallankumoukselliset Huhtikuun

teesinsä, antoi samalla tunnuksen „kärsivällisestä“ propagandatyöstä joukoissa, tarkoituksella osoittaa näiden teesien oikeellisuus. Tähän kärsivälliseen työhön meni silloin 8 kuukautta. Mutta nämä kuukaudet olivat vallankumouskuukausia, jotka vastaavat ainakin vuosia tavallista „perustuslaillista“ aikaa. Me voitimme Lokakuun vallankumouksessa siksi, että osasimme tehdä eron puolueen oikean linjan ja sen välillä, että joukot tunnustivat tämän linjan oikeaksi. Oppositiolaiset „yli-inhimillisten“ hyppäysten sankarit eivät sitä ymmärrä eivätkä halua ymmärtää.

Oliko Englannin kommunistisen puolueen asenne oikea Englannin lakon aikana? Kyllä, pääpiirteissään se oli oikea. Miksi sen ei kuitenkaan onnistunut viedä heti mukanaan Englannin työläisten miljoonajoukkoja? Siksi, että se ei ehtinyt eikä voinutkaan ehtiä saada niin lyhyessä ajassa joukkoja vakuuttuneiksi linjansa oikeellisuudesta. Siksi, että puolueen oikean linjan laatimisen sekä sen välillä, että puolue saa viedyksi mukaansa miljoonaiset joukot, on olemassa välimatka, pitempi tai lyhyempi välimatka, jonka aikana puolueen on tehtävä utterasti työtä saadakseen joukot vakuuttuneiksi politiikkansa oikeellisuudesta. Tämän välimatkan yli ei voida hypätä. On typerää luulla, että sen yli voidaan hypätä. Se voidaan saada pois tieltä ja voittaa vain kärsivällisellä työllä joukkojen valistamiseksi poliittisesti.

Oppositiblokki ei ymmärrä näitä joukkojen leniniläisen johtamisen aakkostotuuksia, ja siitä on etsittävä erästä sen poliittisten virheiden lähdeettä.

Tässä on eräs Trotskin „yli-inhimillisten“ hyppyjen ja epätoivoisten eleiden politiikan lukuisista näytteistä:

„Venäjän proletariaatti“, sanoi Trotski aikoinaan, „tultuaan valtaan, vaikkapa vain porvarillisen vallankumouksemme väliaikaisen suhdanteen takia, kohtaa maailman taantumuksen taholta järjestynyttä vihamielisyyttä ja maailman proletariaatin taholta valmeutta järjestyneeseen kannatukseen. Vastavallankumous nujertaa kiertämättömästi omien voimiensa varaan jätetyn Venäjän työväenluokan sillä hetkellä, jolloin talonpoikaisto kääntää sille selkänsä. Sille ei jää mitään muuta keinoa kuin sitoa poliittisen herruutensa kohtalo ja siis koko Venäjän vallankumouksen kohtalo Euroopan sosialistisen vallankumouksen kohtaloon. Se heittää sen valtavan valtiollis-poliittisen voiman, jonka Venäjän porvarillisen vallankumouksen väliaikainen suhdanne sille antaa, koko kapitalistisen maailman luokkataistelun vaakakuppiin. Valtiovalta käsissään, vastavallankumous selkänsä takana, Euroopan taantumus edessään se heittää kaikkialla koko maailmassa oleville veljilleen vanhan taistelukutsun, joka tällä kertaa tulee olemaan kutsu viimeiseen rynnistykseen: „Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!“ * (Trotski, „Yhteenvetoja ja perspektiivejä“, s. 80).

Siinä sitä ollaan: proletariaatin täytyy kuulemma ottaa valta Venäjällä, mutta otettuaan vallan sen pitää välttämättä joutua tappeluun talonpoikaiston kanssa, ja sitten tapeltuaan talonpoikaiston kanssa proletariaatin täytyy syöksyä vimmattuun otteluun maailman porvaristoa vastaan „vastavallankumous selkänsä takana“ ja „Euroopan taantumus“ edessään.

Siitä voitaneen kai olla samaa mieltä, että tässä Trotskin „kaaviossa“ on paljon „musikaalista“, „yli-inhimillistä“ ja „epätoivoisen ihanaa“. Mutta ei voi olla myöskään mitään epäilyä siitä, että siinä ei ole enempää marxilaisuutta kuin vallankumouksellisuutta.

* Alleviivaus minun. J. St.

takaan, että se on vain tyhjää vallankumousleikkiä ja seikkailua politiikassa.

Ja samalla ei voi olla epäilystäkään siitä, etteikö tämä Trotskin „kaavio“ olisi oppositioblokin nykyisten poliittisten perspektiivien suoranaista ilmenemistä, tulosta ja seurausta siitä Trotskin teoriasta, joka tarkoittaa „hyppäämistä“ liikkeen vielä elinvoimaisten muotojen yli.

III

OPPOSITIOBLOKIN POLIITTISET JA ORGANISATIOVIRHEET

Oppositioblokin poliittiset ja organisatiovirheet ovat välitöntä jatkoa sen päävirheelle peruskysymyksessä vallankumouksemme luonteesta ja perspektiiveistä.

Puhuessani opposition poliittisista ja organisatiovirheistä tarkoitan sellaisia kysymyksiä kuin kysymystä proletariaatin johtoasemasta taloudellisessa rakennustyössä, teollistamiskysymystä, puoluekoneistoa ja puolueen „komentoa“ koskevaa kysymystä j.n.e.

Puolue lähtee siitä, että yleensä politiikassaan ja varsinkaan talouspolitiikassaan teollisuutta ei saa erottaa maataloudesta, että näiden talouden kahden perusalan kehityksen pitää kulkea niiden yhteensovittamisen suuntaan, niiden yhdistämiseen sosialistisessa taloudessa.

Siitä johtuu meidän sosialistinen teollistamismenettelmämme työtäteke vien joukkojen, siinä luvussa myöskin talonpoikaiston perusjoukon, aineellisen aseman jatkuvan parantamisen tietä tärkeimpänä perus-

tana teollistamisen kehittämisessä. Puhun sosialistisesta teollistamismenetelmästä erotuksena kapitalistisesta teollistamismenetelmästä, jota suoritetaan työtätekevien väestökerrosten miljoonajoukkojen kurjistumisen tietä.

Mikä on kapitalistisen teollistamismenetelmän pahin varjopuoli? Se, että se johtaa teollistamisen etujen ja työtätekevien joukkojen etujen eroamiseen, maan sisäisten ristiriitojen kärjistymiseen, työläisten ja talonpoikain miljoonajoukkojen kurjistumiseen, siihen, että voittoja ei käytetä laajojen joukkojen aineellisen ja kulttuuritason parantamiseen maan sisällä, vaan pääoman vientiin maasta ja kapitalistisen riiston perustan laajentamiseen maan sisällä ja sen ulkopuolella.

Mikä on sosialistisen teollistamismenetelmän tärkein etuisuus? Se, että se johtaa teollistamisen etujen ja työtätekevien väestökerrosten perusjoukkojen etujen yhteisyyteen, se, että se ei johda miljoonaisten joukkojen kurjistumiseen, vaan näiden joukkojen aineellisen aseman paranemiseen, ei sisäisten ristiriitojen kärjistymiseen, vaan niiden tasoittumiseen ja voittamiseen, että se laajentaa jatkuvasti sisäisiä markkinoita ja avartaa näiden markkinoiden tilavuutta luoden sillä tavalla lujan sisäisen perustan teollistamisen kehittämiselle.

Siitä johtuu, että talonpoikaiston perusjoukot ovat suoranaisesti kiinnostettuja teollistamisen suorittamisesta sosialistisia teitä.

Siitä johtuu, että on mahdollista ja välttämätöntä toteuttaa proletariaatin johtoasemaa talonpoikaiston suhteen sosialistisessa rakennustyössä yleensä ja maan teollistamisessa erikoisesti.

Siitä johtuu ajatus sosialistisen teollisuuden ja talonpoikaistalouden välisestä liittoyhteydestä — ennen kaikkea saamalla talonpoikaiston liittymään joukottain osuuskuntiin, ajatus teollisuuden johtavasta osuudesta maatalouteen nähden.

Siitä johtuu veropolitiikkamme, teollisuustavarain hintojen alentamispolitiikkamme j.n.e., joissa otetaan huomioon proletariaatin ja talonpoikaiston taloudellisen yhteistoiminnan säilyttämisen edut, työläisten ja talonpoikain liiton lujittamisen edut.

Oppositioblokki päinvastoin pitää lähtökohtana teollisuuden asettamista vastakkain maatalouden kanssa, ja se eksyy teollisuuden maataloudesta irrottamisen tielle. Se ei käsitä eikä tunnusta sitä, että teollisuutta ei voida viedä eteenpäin sivuuttaen maatalouden edut ja rikkoen näitä etuja. Se ei käsitä sitä, että kun teollisuus on kansantalouden johtava voima, niin maatalous vuorostaan on se perusta, johon nojaten teollisuus voi meillä kehittyä.

Siitä johtuu, että talonpoikaistaloutta pidetään „alusmaana“, jota proletaarisen valtion on „riistettävä“ (Preobrazhenski).

Siitä johtuu, että pelätään hyvää satoa (Trotski) muka sellaisena voimana, joka voisi saattaa taloutemme häiriöön.

Siitä johtuu oppositioblokin omalaatuinen politiikka, kun se eksyy teollisuuden ja maatalouden välisten sisäisten ristiriitojen kärjistämisen tielle, maan teollistamisen kapitalististen menetelmien tielle.

Ehkäpä haluaratte kuulla esimerkiksi Preobrazhenskia, joka on eräs oppositioblokin johtajista? Kuulkaa, mitä hän sanoo eräässä kirjoituksessaan:

„Mitä enemmän taloudellisesti jälkeenjäänyt, pikkuporvarillinen ja talonpoikainen on jokin maa, joka on siirtymässä tuotannon sosialistiseen organisaatioon... — sitä enemmän sosialistisen kasaantumisen pitää nojautua **esisosialististen talousmuotojen riistoon...** Ja päinvastoin, mitä pitemmälle taloudellisesti ja teollisesti on kehittynyt jokin maa, jossa sosiaalinen vallankumous voittaa... mitä enemmän tämän maan proletariaatin on välttämättä pienennettävä epäsuhdetta tuotteidensa vaihdossa **alusmaiden** tuotteisiin, s.o. vähennettävä **alusmaitten riistoa**, — sitä enemmän sosialistisen kasaantumisen painopiste tulee siirtymään sosialististen muotojen tuotannolliselle perustalle, s.o. nojaamaan oman teollisuutensa ja oman maanviljelyksensä lisätuotteeseen“ (J. Preobrazhenski, kirjoitus „Sosialistisen kasaantumisen peruslaki“, „Kommunistisen akatemian tiedonantaja“, 1924, № 8).

Tuskin tarvinnee todistella sitä, että Preobrazhenski eksyy sovittamattomien ristiriitojen tielle teollisuutemme etujen ja maamme talonpoikaistalouden etujen välillä, siis kapitalististen teollistamismenetelmien tielle.

Mielestäni Preobrazhenski, asettaessaan talonpoikaistalouden „alusmaan“ asemaan ja yrittäessään rakentaa proletariaatin ja talonpoikaiston välisiä suhteita riiston suhteina, horjuttaa siten, yrittää siten horjuttaa, itsekään ymmärtämättä sitä, kaikkinaisen mahdollisen sosialistisen teollistamisen perustoja.

Minä väitän, ettei tällä politiikalla ole mitään yhteistä puolueen politiikan kanssa, joka rakentaa teollistamisen proletariaatin ja talonpoikaiston välisen taloudellisen yhteistoiminnan perustalle.

Samaa tai miltei samaa on sanottava Trotskista, joka pelkää „hyvää satoa“ ja luulee nähtävästi, että hyvä sato on vaarana maamme taloudellisen kehityksen kannalta katsoen. Kuulkaa, mitä hän sanoi esimerkiksi huhtikuun täysistunnossa:

„Näissä olosuhteissa (Trotski puhuu nykyisen epäsuhteen olosuhteista. J. St.) hyvä sato, s.o. potentiaalisesti kasvanut maatalouden tavaraylijäämien määrä, saattaa muuttua tekijäksi, joka ei jouduta taloudellisen kehityksen vauhtia sosialismia kohti, vaan päinvastoin saattaa talouden häiriöön, kärjistää kaupungin ja maaseudun välisiä suhteita sekä kuluttajain ja valtion välisiä suhteita kaupungin sisällä. Käytännöllisesti ottaen hyvä sato — teollisuustavaroiden puuttuessa — saattaa merkitä viljan keittämistä entistä suuremmassa määrässä kotikoiseksi viinaksi ja jonojen kasvamista kaupungeissa. Poliittisesti se tulee merkitsemään talonpojan taistelua ulkomaankaupan monopolia vastaan, s.o. sosialistista teollisuutta vastaan“ *. (Keskuskomitean huhtikuun täysistunnon pikakirjoituspöytäkirja, Trotskin korjausehdotukset Rykovin esittämään päätöslauselmaluonnokseen, s. 164.)

Ei tarvitse muuta kuin verrata tätä Trotskin enemmän kuin omituista lausuntoa siihen toveri Leninin lausuntoon kaikkein kärkevimmän tavaranälän aikana, että hyvä sato on „valtion pelastus“⁹⁰, ymmärtäkseen Trotskin lausunnon virheellisyyden.

Trotski ei nähtävästi tunnusta sitä, että teollistaminen voi meillä kehittyä vain maaseudun työtätekevien joukkojen aineellisen aseman asteittaisen paraneamisen tietä.

Trotski pitää nähtävästi lähtökohtana sitä, että teollistamisen täytyy tapahtua meillä niin sanoakseni jonkinlaisen „huonon sadon“ tietä.

Siitä johtuvat oppositioblokin käytännölliset ehdotukset tehtaanhintojen korottamisesta, talonpoikaiston verotaakan suurentamisesta j.n.e., ehdotukset, jotka eivät johda proletariaatin ja talonpoikaiston välisen taloudellisen yhteistoiminnan lujittumiseen, vaan sen

---

* Alleviivaus minun. J. St.

hajoamiseen, ei edellytysten valmisteluun proletariaatin hegemonialle taloudellisen rakennustyön alalla, vaan näiden edellytysten horjuttamiseen, ei teollisuuden ja talonpoikaistalouden liittoyhteyteen, vaan niiden eristymiseen toisistaan.

Muutama sana talonpoikaiston luokkajakaantumisesta. Opposition melu ja paniikki luokkajakaantumisen kasvun johdosta on kaikille tunnettua. Kaikki tietävät, ettei kukaan ole lietsunut niin kovasti paniikkia yksityisen pienpääoman kasvun johdosta maaseudulla kuin oppositio. Entä miten asiat ovat todellisuudessa? Kas näin ne ovat.

Ensiksi, talonpoikaiston luokkajakaantuminen, kuten tosiasiat osoittavat, tapahtuu meillä peräti omalaatuissa muodoissa, nimittäin ei keskitalonpojan „poishuhtoutumisen“ tietä, vaan päinvastoin sen voimistumisen tietä äärimmäisten keskiöiden supistuessa huomattavasti, ja sellaiset tekijät kuin maan kansallistaminen, talonpoikaiston joukoittainen liittyminen osuuskuntiin, veropolitiikkamme j.n.e. eivät voi olla asettamatta itse luokkajakaantumiselle määrätynlaisia puitteita ja rajoituksia.

Toiseksi, — ja se on tärkeintä, — yksityisen pienpääoman kasvun maaseudulla kattaa ja ylittää sellainen ratkaiseva tosiasia kuin teollisuutemme kehitys, joka lujittaa proletariaatin ja sosialististen talousmuotojen asemia ja joka on tärkeintä vastamyrkkyä yksityispääoman kaikkia ja kaikenlaisia muotoja vastaan.

Kaikki nämä seikat ovat nähtävästi jääneet huomaamatta „uudelta oppositiolta“, joka tottumuksen voimasta pitää edelleenkin melua ja lietsoo paniikkia maaseudun yksityispääomasta.

Ehkäpä ei ole pahitteeksi muistuttaa oppositiolle Leninin sanoja tästä asiasta. Kuulkaa, mitä toveri Lenin sanoo siitä:

„Suurtuotannon aseman kaikkalainen parantuminen, mahdollisuus panna käyntiin eräitä suurtehtaita varmistaa siinä määrin proletariaatin asemaa, ettei ole mitään syytä pelätä pikkuporvarillista luonnonvoimaa, ei edes kasvavaakaan. Ei pidä pelätä sitä, että pikkuporvaristo ja pienpääoma kasvaa. On pelättävä sitä, että äärimmäinen nälkä, puute ja elintarvikepuula tulee kestäämään liian kauan, mikä johtaa jo proletariaatin täydelliseen heikentymiseen, siihen, ettei se pysty kestäämään pikkuporvarillisen horjunnan ja epätoivon luonnonvoimaa vastaan. Se on kauheampaa. Elintarvikkeiden määrän kasvaessa ei mikään pikkuporvariston kehitys ole suurena haittana, koska se edistää suurteollisuuden kehitystä“... (kts. XXVI osa, s. 256).

Tulevatkohan oppositiolaiset koskaan ymmärtämään sitä, että pakokauhu maaseudun luokkajakautumisen ja yksityisen pääoman takia on toinen puoli epäuskosta voittoisan sosialistisen rakennustyön mahdollisuuteen maassamme.

Muutama sana opposition taistelusta puoluekoneistoa ja puolueessa vallitsevaa „komentoa“ vastaan.

Mitä itse asiassa on opposition taistelu puoluekoneistoa vastaan, joka on puolueemme johtava ydinjoukko? Tuskin se kaipaa todisteluja, että opposition taistelu tällä alalla merkitsee loppujen lopuksi sitä, että se yrittää saada epäjärjestykseen puoluejohdon ja riisua puolueen aseista sen taistelussa valtiokoneiston parantamiseksi, byrokratismin karkoittamiseksi tästä koneistosta, valtiokoneiston johtamiseksi.

Mihin johtaa opposition taistelu puolueessa vallitsevaa „komentoa“ vastaan? Siihen, että hajoitetaan puolueen rautaista kuria, jota ilman ei proletariaatin

diktatuuri ole ajateltavissa, siihen, että loppujen lopuksi horjutetaan proletariaatin diktatuurin perustuksia.

Siksi puolue on oikeassa väittäessään, että opposition poliittiset ja organisatoriset virheet heijastavat epäproletaaristen aineiden painostusta puoluetamme, proletariaatin diktatuuria kohtaan.

Toverit, tällaisia ovat oppositioblokin poliittiset ja organisatiovirheet.

IV

ERÄITÄ JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Äskettäin pidetyssä Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnossa⁹¹ Trotski sanoi, että jos konferenssi hyväksyy oppositioblokkia koskevat teesit, niin se on kiertämättä johtava opposition johtajien erottamiseen puolueesta. Minun on sanottava, toverit, että tämä Trotskin lausunto on aivan perusteeton, että se on valheellinen. Minun on sanottava, että oppositioblokkia koskevien teesien hyväksymisellä voi olla vain yksi tarkoitus: päättäväinen taistelu opposition periaatteellisia virheitä vastaan, jotta ne tulisivat täydellisesti voitetuiksi.

Kaikki tietävät, että puolueemme X edustajakokous hyväksyi päätöslauselman anarko-syndikalistisesta poikkeamasta⁹². Entä mitä on anarko-syndikalistinen poikkeama? Ei voida sanoa, että anarko-syndikalistinen poikkeama olisi „parempi“ kuin sosialidemokraattinen poikkeama. Kuitenkaan tähän mennessä ei kukaan ole vielä tehnyt siitä tosiasiaa, että hyväksyttiin päätöslauselma anarko-syndikalistisesta poikkeamasta,

sellaista johtopäätöstä, että „työläisopposition“ jäsenet on ehdottomasti erotettava puolueesta.

Trotski ei voi olla tietämättä sitä, että puolueemme XIII edustajakokous julisti trotskilaisuuden „selvästi ilmaistuksi pikkuporvarilliseksi poikkeamaksi“. Toistaiseksi ei kukaan ole kuitenkaan ollut sitä mieltä, että tällaisen päätöslauselman hyväksymisen olisi välttämättä johdettava trotskilaisen opposition johtajien erottamiseen puolueesta.

Tässä vastaava kohta XIII edustajakokouksen päätöslauselmasta:

„Nykyinen „oppositio“ ei ole ainoastaan bolshevismmin revisiointiyritys, ei ainoastaan suoranaista luopumista leninismistä, vaan myöskin selvästi ilmaistu pikkuporvarillinen poikkeama*. Ei voi olla pienintäkään epäilystä siitä, etteikö tämä „oppositio“ objektiivisesti heijastaisi pikkuporvariston painostusta proletaarisen puolueen asemia ja sen politiikkaa vastaan“. (XIII edustajakokouksen päätöslauselmasta.)

Selittäköön Trotski, missä suhteessa pikkuporvarillinen poikkeama on parempi kuin sosialidemokraattinen poikkeama. Vai onko vaikea ymmärtää, että sosialidemokraattinen poikkeama on pikkuporvarillisen poikkeaman eräs laji? Vai onko vaikea ymmärtää, että puhuessamme sosialidemokraattisesta poikkeamasta me vain täsmennämme sitä, mitä olemme sanoneet XIII edustajakokouksen päätöslauselmassa? Me emme lainkaan julista oppositioblokin johtajia sosialidemokraateiksi. Me vain sanomme, että oppositioblokissa alkaa ilmetä sosialidemokraattista poikkeamaa, ja varoitamme, että vielä ei ole myöhäistä luopua tästä

---

* Alleviivaus minun. J. St.

poikkeamasta, mitä me kehoitammekin oppositioblokkia tekemään.

Kuulkaa, mitä tammikuussa 1925 tehdyssä Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean tunnetussa päätöslauselmassa⁹³ sanotaan trotskilaisuudesta:

„Nykyinen trotskilaisuus on asian olemuksen kannalta kommunismin väärentämistä valemarsxilaisuuden „eurooppalaisia“ malleja kohti lähentymisen hengessä, s.o. loppujen lopuksi „eurooppalaisen“ sosialidemokratian hengessä“. (Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnon päätöslauselmasta tammikuun 17 päivältä 1925.)

Minun on sanottava, että kumpikin päätöslauselma on kirjoitettu pääosaltaan Zinovjevin kädellä. Kuitenkaan ei puolue kokonaisuudessaan eikä edes Zinovjevkaan tehnyt siitä sellaista johtopäätöstä, että trotskilaisen opposition johtajat olisi erotettava puolueesta.

Lienee paikallaan mainita Kamenevin lausunto trotskilaisuudesta? Hän rinnasti trotskilaisuuden menshevismiin. Kuulkaahan:

„Trotskilaisuus on aina ollut kaikkein säädyllisimmältä näyttävä, kaikkein salatuin menshevismen muoto, joka on eniten soveltautunut juuri työläisten vallankumousmielisen osan pettämiseen“. (Kirjoituskokoelma „Leninismen puolesta“. L. Kamenev, „Puolue ja trotskilaisuus“, s. 51.)

Trotski tuntee kaikki nämä tosiasiat yhtä hyvin kuin kuka tahansa meistä. Kuitenkaan ei kukaan vielä ole asettanut kysymystä Trotskin ja hänen kannattajiensa erottamisesta esimerkiksi XIII edustajakokouksen päätöslauselman perusteella.

Siksipä olenkin sitä mieltä, että Trotskin lausunto Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunnossa on vilpillinen, petöksellinen.

Hyväksyessään pääpiirteissään oppositioblokkia koskevat teesit Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean lokakuun täysistunto ei tarkoittanut rankaisutoimenpiteitä, vaan aatteellisen taistelun välttämättömyyttä opposition periaatteellisia virheitä vastaan, niitä virheitä vastaan, joista oppositio ei ole vieläkään luopunut ja joiden puolesta se aikoo taistella vastaisuudessaakin sääntöjen sallimissa puitteissa, kuten se sanoo siitä „ilmoituksessaan“ lokakuun 16 päivältä. Menetellessään siten Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean täysistunto lähti siitä, että taistelu opposition periaatteellisia virheitä vastaan on ainoa keino niiden voittamiseksi ja että näiden virheiden voittaminen on ainoa tie todelliseen yhtenäisyyteen puolueessamme. Lyömällä hajalle oppositioblokin ja pakottamalla sen luopumaan ryhmäkuntalaisuudesta puolue sai siten aikaan sen välttämättömän vähimmäismäärän, mitä ilman ei puolueen yhtenäisyys ole mahdollista. Sitä ei tietenkään ole vähäksi katsottava. Mutta se ei riitä. Täydellisen yhtenäisyyden saavuttamiseksi on otettava vielä askel eteenpäin pyrkien saamaan oppositioblokki luopumaan periaatteellisista virheistään ja suojattava siten puolue ja leninismi revisiointihyökkäyksiltä ja -yrityksiltä.

Se on ensimmäinen johtopäätös.

Hylkäämällä oppositioblokin periaatteellisen kannan ja torjuen opposition yritykset saada aikaan uusi väittely, puoluejoukot sanoivat: nyt ei ole jaarittelun aika, on aika käydä välittömästi käsiksi sosialistiseen rakennustyöhön. Siitä johtopäätös: vähemmän jaarittelua, enemmän luovaa myönteistä työtä, eteenpäin sosialistisen rakennustyön puolesta!

Se on toinen johtopäätös.

Kolmantena johtopäätöksenä on se, että puolueen sisäisen taistelun kulussa ja opposition hyökkäilyjä torjuttaessa puolue liittyi yhteen tiukemmin kuin koskaan ennen rakennustyömme sosialististen perspektiivien perustalla.

Se on kolmas johtopäätös.

Puolue, joka on liittynyt tiukasti yhteen rakennustyömme sosialististen perspektiivien perustalla, on juuri se vipusin, jota nyt niin kipeästi tarvitaan sosialistisen rakennustyön eteenpäin viemiseksi maassamme.

Tämän vipusimen me olemme takoneet taistelussa oppositioblokkia vastaan.

Taistelu on liittänyt puolueemme tiukasti Keskuskomiteansa ympärille rakennustyömme sosialististen perspektiivien perustalla. Konferenssin on virallistettava tämä tiukka yhteenliittyminen sillä, että se, kuten toivon, hyväksyy yksimielisesti Keskuskomitean sille ehdottamat teesit.

En epäile, etteikö konferenssi täyttäisi tätä tehtäväänsä kunnialla. (Myrskyisiä, kauankestäviä suosionosoituksia; kaikki edustajat nousivat seisomaan; kunnianosoitus.)